

Cinkarna

Poštnina plačana pri PTT enoti v Celju

Poslovanje DO v prvih petih mesecih

Zelo uspešni

V obdobju januar-maj smo ustvarili celotni prihodek v znesku 6.919.545.378 din, kar predstavlja 99 odstotkov planiranega zneska in kar 93 odstotkov več od doseženega v enakem obdobju leta 1983.

Ekonomičnost poslovanja je za 2 odstotka slabša kot je bila v petih mesecih lanskega leta (na 100 din porabljenih sredstev smo lani ustvarili 117 din celotnega prihodka, letos pa 115). Zaradi slabše ekonomičnosti se je zmanjšala tudi udeležba dohodka v celotnem prihodu.

Učinkovitost sredstev je precej slabša kot je bila v preteklem obdobju (na 100 din povprečno uporabljenih poslovnih sredstev

smo letos ustvarili 13 din dohodka, lani pa 21 din). V nasprotju s prejšnjimi kazalci pa je produktivnost ostala enaka kot v lanskem enakem obdobju.

Dohodek je v primerjavi z načrtovanim večji za 7 odstotkov, ter 68 odstotkov večji od realiziranega v lanskem obdobju. Na delavca odpade 554.543 din dohodka ali 58 odstotkov več kot lani.

V razporeditvi dohodka predstavljajo največji delež obresti, ki so porasle glede na preteklo leto za 120 odstotkov, tako da zdaj odpade na vsakega delavca v delovni organizaciji obresti v znesku 82.496 dinarjev (lani 39.787 din). Čisti dohodek je

enak planiranemu in za 65 odstotkov večji od ustvarjenega v enakem lanskem obdobju.

Neto osebni dohodek na zaposlenega mesečno znaša 24.124 din ali 48 % več kot lani.

Neto akumulacija na delavca se je precej povečala (od 76.950 din lani, na 132.685 din letos), prav tako pa se je izboljšala reprodukcijska sposobnost.

Prodaja doma, interno in na tuje

V prvih petih mesecih letošnjega leta smo dosegli planirano vrednost realizacije z 97,12 odstotki. V tem podatku ni zajeta interna prodaja. V Metalurgiji je dosežena realizacija 3,88 odstotka večja od planirane. največ je bilo prodano žveplove kisline. Kemija je dosegla 9,28 odstotka, manjšo prodajo, ima tudi Titanov dioksid.

Dosegel je 91,6 odstotkov načrtovane prodaje, in to največ za izvoz. Kemija Mozirje je preseгла plan za 16 odstotkov, Grafika za 6,6 in Veflon kar za 45 odstotkov.

Na zunanje tržišče smo izvozili za 11.003.100 dolarjev izdelkov, kar je za 26,33 več kot lani v enakem obdobju in za 5,67 odstotkov manj od plana. Konvertibilni izvoz je znašal 4.444.560 dolarjev, kar je malo manj od polovice skupnega izvoza. Uvozili pa smo za 5.230.989 dolarjev blaga. Izvoza je bilo za polovico več kot uvoza.

Velika odsotnost z dela

Povprečno število zaposlenih v primerjavi s prvimi petimi meseci preteklega leta se je povečala

(Nadaljevanje na 2. strani)

Madridsko priznanje v rokah Cinkarne

Naša obveza vnaprej

Priznanje, ki sta ga prejela za Cinkarno Maks Bastl in Edo Belak 25. maja v Madridu, pomeni veliko nagrado za naše dosedanje delo na področju mednarodnega sodelovanja, vendar pa hkrati tudi obvezo, da bomo vezi s tujino ohranili in jih še povečali. Pomeni tudi, da bomo morali izboljševati kvaliteto in razvoj naših proizvodov, ki jih bomo plasirali na zunanjem tržišču.

Editorial office iz Madrida že dvanajstič po vrsti podeljuje mednarodno priznanje za kvaliteto. Ustanovila ga je Editorial office Group, podpirajo pa ga njene izdajateljske skupnosti na področju zunanje trgovine: World Market (svetovni trg), The East Trade (trženje na vzhodu) in African Trade Revien (Afriška trgovska revija).

Podeljuje se delovnim organizacijam v različnih deželah sveta, ki se posebej odlikujejo znotraj svoje dejavnosti poslovanja z motom: »Če je bila kvaliteta vedno eden najvažnejših elementov za komercializacijo katerikoli proizvoda, je to zlasti pomembno danes, zaradi močne konkurence in velikih težav, s katerimi se podjetja soočajo.«

Na eni strani so komunikacije in hitrost transporta spremenile naš kontinent na omejen prostor, na katerem je konkurenčnost še toliko pomembnejša, na drugi strani pa so ogromni stro-

ški za energijo (posebej nafto) povzročili nestabilnosti v plačilni bilanci v večini evropskih dežel.

Vse to želimo poudariti zato, da še posebej postavimo v ospredje ne samo kvaliteto proizvodov določene tovarne, ampak tudi visok nivo poslovne učinkovitosti v tako zapletenem gospodarskem položaju.

To pomeni, da Editorial office pri izbiri določene tovarne za nagrado, ne vodi samo kvaliteta proizvodov, ampak tudi ocenjevanje kriterijev, ki se nanašajo na širšo poslovno aktivnost določenega gospodarskega subjekta v mednarodnem poslovnem prostoru. Zato so poleg kriterija »kvalitete proizvoda« pomembni pri izbiri za nagrado še naslednji elementi: kvaliteta in učinkovitost nastopanja na širšem mednarodnem trgu, predvsem na področju proizvodov, distribucije, politike cen in komuni-

(Nadaljevanje na strani 9)

MAKS BASTL je v imenu DO prejel statuo

Poslovanje DO v prvih petih mesecih

lo za 56 zaposlenih ali za 2,46 odstotkov.

Po tozidih se je zaposlenost povečala:

V DSSS-u za 28, v Metalurgiji za 5, v Kemiji Mozirje za 2, v Grafiki za 9, v Transportu za 8, v Titanovem dioksidu za 2 in v Veflonu za 4 zaposlene.

Izkoristek delovnega časa:

Plan I. V. 1984 82,00 %

Doseženo I. - V. 1983 82,07 %

Doseženo I. - V. 1984 82,00 %

Plan I. - V. 1984 82,00 %

Doseženo I. - V. 1983 82,07 %

Doseženo I. - V. 1984 82,00 %

Izkoristek delovnega časa je enak planiranemu, je pa slabši za 0,07 odstotka od doseženega v enakem obdobju lani. V tem obdobju je izostal vsak delavec z dela 21 delovnih dni. Bolezenski dopusti so se povečali za 6,04 %. Največ odsotnosti z dela je bilo v Grafiki, Vzdrževanju, Metalurgiji in Kemiji; bolezenskih izostankov pa v Grafiki, DSSS in Vzdrževanju.

Tako odpade na zaposlenega v tem obdobju že kar 11 dni bolezenskih dopustov.

Vir: poročilo službe za plan in analize

Dolgoročno planiranje

Še dosti truda

Delavci službe za plan, analizo in interno kontrolo so poslali uredništvu informacijo o pripravi dolgoročnega plana Cinkarne v obdobju 1985 do 2000. Naša dolgoročna usmeritev je že znana in dodelana v analizi razvojnih možnosti, potrebna pa je še analiza planskih ciljev in strategij, zato bomo v jeseni še razpravljali o tem.

Po 4. členu odloka o pravi in sprejetju dolgoročnega plana SR Slovenije in v skladu s 3. in 4. členom odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana občine celje za obdobje 1985-2000 morajo dolgoročne plane pripraviti:

- organizacije združenega dela, katerih dejavnost je vezana na pomembnejše izrabljanje, energije ter naravnih virov in pogojev
- organizacije združenega dela, katerih razvoj pomembneje posega v prostor
- organizacije združenega dela, ki predstavljajo širše oblike združenega dela in sredstev ter poslovne skupnosti.
- organizacije združenega dela, ki predstavljajo širše oblike združenega dela in sredstev ter poslovne skupnosti.

Na osnovi zgoraj omenjenih kriterijev je bila tudi Cinkarna določena kot eden izmed nosilcev dolgoročnega planiranja v občini Celje.

Vsebinske značilnosti in vloga dolgoročnega plana v Cinkarni:

- postavljanje osnovnih konceptov in določanje osnovnih razvojnih smeri
- koliko vnaprej razvijati tradicionalno in že obstoječe poslovno področje

- v katera specifična nova poslovna področja naj se OZD v prihodnje usmeri.

Dolgoročno planiranje lahko razdelimo na dve osnovni fazi:

- izdelava analiz dolgoročnih razvojnih možnosti (faza iskanj in zaznavanj poslovnih problemov zahteva analizo slabosti in prednosti OZD v sedanosti in prihodnosti upoštevaje vse značilnosti okolja: surovine, energijo, trg, varstvo okolja, tehnološke povezave in napredek, kadri).
- izdelava samih planov

(faza izdelave samih planov se sestoji iz postavljanj planskih ciljev in strategij).

V Cinkarni je že bila narejena analiza dolgoročnih razvojnih možnosti (februar 1984), obravnavali pa smo jo na seji razširjenega kolegija 8. junija 1984. Glede na to, da analiza obravnava le tehnološko plat razvoja, bomo morali v ostala razvojna področja vložiti še mnogo truda.

Po termiskem planu občine Celje mora biti osnutek dolgoročnega plana narejen do konca septembra 1984.

-nc-

Likvidnost v maju

Potrebno je poslovati gospodarno

Ob poravnavi zapadlih obveznosti v mesecu maju, nam je uspelo ohraniti dokaj likvidno poslovanje. To smo dosegli predvsem z:

1. Odlogom določenih obveznosti na kasnejše obdobje - odplačilo oz. vračilo kratkoročnega kredita naši poslovni banki za obratna sredstva v okviru kontokorentnega obračuna za Metalurgijo v višini 200 milijonov din na mesec avgust.

- plačilo obveznosti tujim dobaviteljem, predvsem pa obveznosti za posredni uvoz v višini 72 milijonov din.

- plačilo obveznosti dobaviteljem za investicije v višini 19,4 milijonov din.

- vračilo kratkoročnega kredita za obratna sredstva Gradisu Ravne za en mesec v višini 17 milijonov din.

- izdajo lastnih menic za poravnavo obveznosti po DUR domačim dobaviteljem v višini 63 milijonov din, v smislu zakona o zagotavljanju plačil med uporabniki družbenih sredstev.

2. Pridobitvijo denarnih sredstev za žiro račune TOZD in DSSS kot:

- avansov domačih kupcev, med temi tudi obrestovan avans 5 milijonov din od Papirografike Ljubljana, katerega vračilo bo izvršeno v mesecu juniju.

- vrnjenih vezanih sredstev pri Jugobanki Ljubljana za 19,6 milijonov din.

3. Povečanjem prodaje naših proizvodov kar vrednostno predstavlja 97 milijonov din. Med obveznostmi, ki so zapadle v mesecu maju in katere smo jih tudi poravnali, so naslednje večje postavke:

- pošiljka ilmenita iz Avstralije, ki zadostuje za tri mesece, v višini 213 milijonov din z voznino in ostalimi stroški skupaj.

- odplačilo kratkoročnih kreditov za izvoz v višini 212 milijonov din

- osebni dohodki s prispevki v višini 92 milijonov din

- dolgoročni krediti v višini 26 milijonov din

- nabava osnovnih sredstev v višini 53 milijonov din s tem, da smo dobili vrnjenih del teh obveznosti iz preteklega obdobja v višini 7,8 milijonov din v smislu splošnih prizadevanj, da se vrne del sredstev gospodarstvu.

Ohranitev naše likvidnosti tudi v maju, čeprav mnogokrat na robu, je predvsem rezultat koordinacije in medsebojne povezanosti vseh poslovnih funkcij v DO. Sprotno pretakanje informacije tako proizvodne, prodajno-nabavne, nabavno-prodajne in finančne med službami je omogočilo, da smo lahko vplivali na finančne tokove, kljub močnim zunanjim negativnim vplivom kot so:

1. povečanje splošne obrestne mere od 35 na 42 odstotkov in s tem tudi meničnih obresti, kar predstavlja ob tako velikem obsegu meničnega poslovanja krepko obremenitev in angažiranje več sredstev.

2. povečanje cen surovin in materialov

3. splošni vplivi zaradi pogojev, ki vladajo na jugoslovanskem finančnem trgu, predvsem na deviznem

Po posameznih tozd pa je ohranitev likvidnosti vezana na interno kratkoročno zadolževanje.

Najbolj zadolžena iz tega naslova je Kemija Celje, kar 346 milijonov din, Metalurgija 137 milijonov din in Energetika 86 milijonov din. Vzroki tako velike zadolženosti Kemije Celje so več ali manj že bili večkrat poudarjeni, vendar pa je njihova odprava odvisna od vrste ukrepov za sanacijo, ki bodo realizirani na osnovi analiz posameznih strokovnih služb v DO. Izdelava le-teh se je pričela prav v mesecu maju.

Na osnovi naših skupnih prizadevanj z gospodarnim obnašanjem in angažiranjem pri opravljanju delovnih nalog na vseh ravneh, bomo lahko tudi v bodoče likvidno poslovali.

Marija KOLARIČ

Predstavljamo vam

Predstavništvo Cinkarne v Beogradu

Cinkarna ima že vrsto let svoje predstavništvo v Beogradu. Osvajanje trga širom po Jugoslaviji zahteva širšo in poglobljeno obdelavo. V predstavništvu se sklepajo pomembne pogodbe in sporazumi v zvezi z marketinškimi posli.

Naš predstavnik Đorđe Batič ima zelo pomembne naloge. Ne zbira samo podatke o kupcih, dobaviteljih, storitvah, cenah borznih artiklov, temveč tudi o konkurenci. Predvsem pa ureja

zadeve na Gospodarski zbornici Jugoslavije in drugih institucijah v Beogradu glede cen, soglasja za uvoz izdelkov in druge potrebe priskrbe in plasmana. To pa ni vse, kar dela Đorđe Batič, edini delavec na 40 kvadratnih metrih prostora, v pisarni in sprejemnici. Organizira poslovne obiske, organizira sodelovanje oziroma predstavitev cinkarniških izdelkov na sejmih, izdeluje programe uvajanja novih izdelkov na trgu, itd.

Sodelavec Đorđe Batič za svojo pisalno mizo

Delo naših potnikov

Prodajo vse kar naredimo

Za sodelavca, ki je daleč, je najbolje reči, da ga ne potrebujemo, ker tako nič ne dela. Takšne pripombe, ki pridejo iz ust nekaterih nevednežev ali škodoželjnežev, se večkrat slišijo tudi na račun potnikov. Zato želimo v tem prispevku prikazati delo in življenje sodelavca Milojka ČUKA, trgovskega zastopnika Cinkarne za področje republik Srbije in južne Bosne in Hercegovine. To je človek, ki ima neposreden stik z našimi kupci in v zadnjem času tudi dobavitelji surovin.

Milojko je v delovnem razmerju s Cinkarno že 14. leto. Leta 1971 je bila delovna organizacija v izgubah, vedno širši proizvodni program Metalurgije, Kemije in Kemije iz Mozirja pa je narekoval potrebo po delavcu, ki bi imel neposredno povezavo s kupci. Referent v Celju ni bil več kos plasirati proizvodov preko telefonov, ampak je bil potreben človek na terenu. Tako je prišel Milojko med nas v času, ko je bil promet naših proizvodov v porastu, z njim pa tudi kvaliteta.

Milojko Čuk, trgovski zastopnik Cinkarne

»Tudi danes je tako«, pravi Milojko in nadaljuje: »Danes vse prodamo, kar proizvedemo, vendar kupec ne pride sam k nam, mi moramo k njemu, saj je na tržišču nenehno prisotna konkurenca«.

Šestdeset odstotkov realizacije njegove prodaje, (mesečno proda tudi do 30 milijonov din proizvodov) proda za tozd Kemijo Mozirje. V lanskem letu je ustvaril preko 400 milijonov din prometa. Pogoji prodaje, sploh pa nabave, so v trenutno težkem gospodarskem položaju vse težji, s tem pa tudi delo potnikov. Veliko bo potrebno truda, predvsem v proizvodnji, tako si želi Milojko, kjer bi naj dosegli

še boljšo kvaliteto izdelkov za uspešnejšo prodajo.

Milojko se dobro razume in sodeluje z referenti, vodji programov in delavci v proizvodnji. »Mislim, da so referenti premalo informirani med seboj, saj se dogaja, da prideta iz Cinkarne v Beograd hkrati dva kamiona s podobno vsebino.«

»Trgovski zastopniki smo oddaljeni od matične delovne organizacije, saj jo obiščemo nekajkrat na leto, zato se često pozabi na nas. Ni potrebno, da smo delegati v delavskem svetu, lahko pa bi bili vsaj tisti zastopniki, ki so v Celju!«

M. G.

Mednarodni sejem tehnike v Beogradu

Proizvodi treh tozdov

Na 28. mednarodnem sejmu tehnike, ki je bil od 21. do 26. maja 1984 v Beogradu, in ki se vsako leto odvija hkrati z mednarodnim sejmom kemijske industrije in gradbeništva, smo sodelovali z izdelki Kemije Celje, Kemije iz Mozirja in Veflona. Poleg Cinkarne so svoje dosežke razstavljali tudi EMO, Aurea, Aero in Razvojni center. Na sejmu so se kot običajno srečevali poslovni partnerji iz vse Jugoslavije, naši proizvodi pa so bili na vpogled tudi novim kupcem.

Cinkarniški razstavni prostor v Beogradu

Tozd Veflon razstavljal v Hannovru

Na največji razstavni prireditvi v Evropi-sejmu tehnike, kjer proizvajalci prikažejo največje dosežke opreme, storitev, transportne tehnike in računalništva, je Cinkarna-tozd Veflon v sodelovanju s Kovinotehno predstavila svoj proizvodni program krogljčnih ventilov, batnih obročkov in membran, obložnih s PTFE. PTFE in sam asortiman sta pri obiskovalcih nalete-

la na velik odziv. Zanimali so se tudi za prodajo know-howa za izdelavo membran v kombinaciji PTFE guma in oblačenja cevovodov s PTFE. Za licence in nakup know-howa so se zanimali predvsem obiskovalci iz dežel tretjega sveta, kjer je ta tehnologija še na pohodu.

T.G.

Največja Jugoslovanska razstava inovacij

Zlato in bron za Cinkarno

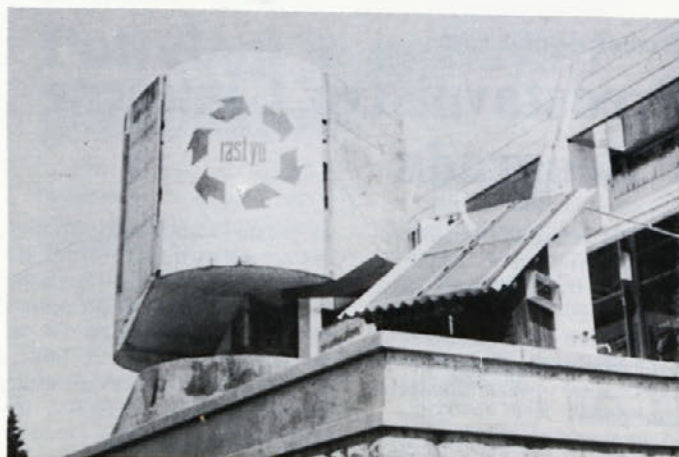
Razstava RAST YU, ki je bila v začetku junija na Reki, z leti pridobiva na kvaliteti in velikosti, zato lahko trdimo, da je to največja tovrstna razstava v Jugoslaviji in prikaz večine ustvarjenih dosežkov v številnih delovnih organizacijah in tudi posameznikov, ki so s svojim znanjem in delom dokazali, da zmorejo več kakor nekateri mislijo.

Razstava RAST YU ni samo prikaz ustvarjenih dosežkov, temveč je pomembno mesto, kjer se srečujejo številni inovatorji, strokovnjaki in gospodarstveniki iz vse Jugoslavije. Izmenjujejo svoje bogate izkušnje na sami razstavi, posvetovanjih, seminarjih, dnevnih razstavljavcev in drugih pomembnih srečanjih v sklopu te prireditve.

Na letošnji dvanajsti razstavi je bilo prikazano 2900 eksponatov iz 640 organizacij združenega dela, društev izumiteljev in posameznikov. Posebno pozornost pritegnejo številni dosežki, ki iz leta v leto dobivajo na kvaliteti, poznavalci pravijo na inventivnosti, ki je plod visoko strokovnega in timskega dela.

Razstava RAST YU ni samo prikaz ustvarjalnih dosežkov,

temveč ima tudi ekonomsko propagandni značaj. Po desetih dneh bogatih izkušenj je letošnja razstava potrdila, da INVENTIVNOST ni le hobi posameznikov, temveč je rezultat združenega dela in naporov v premagovanju sedanje ekonomske krize. Zopet smo bogatejši še za eno izkušnjo, da z lastnim delom doseže največ tisti, ki svoje znanje in izkušnje spravi v neko drugo višjo obliko, ki ima svojo ekonomsko vrednost kot proizvod tudi na tujem trgu. Ena od takih OZD je TAM Maribor, ki je letos ob koncu razstave prejel veliko nagrado RAST YU, kot najboljše razvojno - inovacijsko usmerjena delovna organizacija. Poleg velike nagrade je centralni odbor za ocenjevanje razstavljenih eksponatov sprejel sklep o

Cinkova kritina »toplotne plošče« za izkoriščanje sončne energije, nagrajena z zlato plaketo

podelitvi še 24 zlatih plaket OZD in 5 društvom DIATI, 31 srebrnih plaket OZD in 7 društvom DIATI in 44 bronastih plaket OZD in 7 društvom DIATI. Vse nagrade so bile podeljene pod pokroviteljstvom gospodarske zbornice Jugoslavije.

Razen Cinkarne so v Celju priznanja prejeli še Aero - bronasto, Železarna v Štorah - zlato in srebrno, Gorenje v Velenju - zlato, srebrno in bronasto ter REK zlato in bronasto.

Maks Pečnik

Naše inovacije na RAST YU

Iz Cinkarne smo letos na tej že tradicionalni razstavi sodelovali drugič. Prikazali smo sedem inovacijskih predlogov. Za naše eksponate je bilo na razstavi veliko zanimanje, tako širše javnosti kot številnih strokovnjakov za posamezne proizvode.

Izkoriščanje odpadne toplote iz hladilnikov Alfa Laval na S kislini

Pri proizvodnji žveplaste kisline se s kontaktnim postopkom sprošča velika količina toplotne energije. S hlajenjem te proizvedene žveplove kisline v hladilnem sistemu Alfa Laval se ta toplota izkorišča tako, da se predgreva voda za napajanje parnih kotlov. Brez tega inovacijskega predloga bi se topla voda spuščala v kanalizacijo, kar bi negativno vplivalo na režim odpadne vode. Prihranek na energiji oziroma manj uporabljenega mazuta je za 1932 kg na dan oziroma gospodarska korist v prvem letu je 9.227.470 din. Avtorja sta Vojo Ružič in Branko Pustoslemšek.

Nivedur virgo extra

To je nov proizvod, ki se uporablja v gradbeništvu za fugiranje keramičnih ploščic. Odlično se veže na vse vrste podlog. Inovacijski dohodek je 4.692.652 din za tri leta.

Viadur 2

Viadur 2 je nov proizvod v gradbeništvu za izravnavo raz-

ličnih podlog pred polaganjem vseh vrst podov. Inovacijski dohodek je 2.021.211 din za tri leta. Oba Nivedur in Viadur sta v redni proizvodnji.

Kislinsko odporen kit

To je nov proizvod, ki je v fazi razvoja. Proizvajajo se samo pozicijne količine. Uporaba v Cinkarni je pokazala dobre rezultate. Za ta proizvod je veliko zanimanje številnih DO, ki delajo z agresivnimi mediji. Avtor zgornjih treh predlogov je Slavko Ojdanič.

Batni obročki za suhe kompresorje

Izdelani so iz PTFE (politetrafluoretilena) polnjenega kokosom in grafitom ali steklom in grafitom. Uporablja se za suhe kompresorje, črpalke za tekoče pline, pnevmatske hidravlične cilindre in podobno. To je nov proizvod in je že v redni proizvodnji. Inovacijski predlog je v fazi sprejemanja, predvidena gospodarska korist pa je za eno leto okoli 3 milijone din. Avtorji predloga so Viki Kovačič, Anton Žerjav, Janez Goršek, soavtorji predloga pa Bojan Zavr-

Slavko Ojdanič - avtor treh predlogov, prikazanih na RAST YU

šnik, Šandor Patkanj, Tomaž Gorenšek in Viktor Vervega.

Loputasti ventil

To je nov proizvod, bistven za zaščito z mešanim polimerizatom tetrafluoretilena in perfluoretilena kot so TFA, PFA ali FEP. Uporablja se v vseh cevovodih, kjer se pretakajo najbolj agresivne tekočine. Ventil je še v fazi razvoja in bo gospodarska korist izračunana po enem letu redne proizvodnje. Avtor je Anton Žerjav, soavtorji pa Viki Kovačič, Ivica Žerjav in Bojan Završnik.

Toplotna plošča TP 50 ali Cinkova kritina za izkoriščanje sončne energije

To je nov proizvod, izdelan iz cinkove pločevine, legirane z barmom in titanom in je namenjen za pokrivanje streh, hkrati pa preko posebnega sistema izkorišča sončno energijo za ogrevanje sanitarne vode. To kritino je mogoče vgraditi v vsako obstoječo streho. Predlog je v fazi razvoja. Avtorji so: Robert Jedlovčnik, Franc Gutenberger, Albin Košak in Tone Floriani.

Maks Pečnik

Na ramenih zanesenjakov

V neko zamisel trdno verjameš, zamisel vodiš k cilju - jo ustvariš. Tako nekako delajo inovatorji - zanesenjaki, ki so na žalost še vedno v manjšini. Zakaj? Prvič zato, ker so inovacije v Cinkarni težkega tipa, saj potegnejo za seboj velike gospodarske koristi. Drugič zato, ker ob gospodarski koristi stoji znesek-odškodnina avtorju, kar pa povzroča zavist drugih. Tretje zato, ker ni dovolj, da vodstvo samo podpira inovacijska prizadevanja, temveč bi naj tudi živelo z inovacijami v svojem okolju.

Posledice tega so, da dobiva inventivna dejavnost zunaj večji pomen kot znotraj delovne organizacije.

V Cinkarni bomo morali začeti spoštovati inovatorstvo in dati moralna priznanja ljudem, ki se trudijo po tej poti, tudi na delavskem svetu delovne organizacije. Potrebno se bo pogovoriti tudi s tistimi, ki ne mignejo s prstom, da bi se tu kaj premaknilo.

Tako nekako se je odvijala razprava po interni podelitvi priznanj na upravi, ki so jih zaslužili naši inovatorji na RAST YU na Reki, katere sta se udeležila le dva člana KPO.

-ak-

Ustanovitev mikroročunalniškega krožka

Vsak je lahko član

Računalnike poznamo že nekaj desetletij, a vendar so bili skoraj do nedavna varno skriti v raznih računalniških centrih. Dostop do njih pa je bil dovoljen samo ozkemu krogu visoko usposobljenih strokovnjakov programerjev in operaterjev. Vendar sta razvoj elektronike in miniaturizacija komponent dosegla svoje. Nastali so mikroročunalniki, majhni, a kljub temu zmogljivi, ki so postajali iz dneva v dan cenejši in ljudje so jih z navdušenjem sprejeli. Dandanes že nekaj milijonov neprofesionalnih uporabnikov po vsem svetu uporablja hišne računalnike tako kot večina med nami telefon, radijski sprejemnik ali pralni stroj.

Že sedaj je jasno, da bo hišni računalnik zelo hitro postal ne samo najmasovnejši hobi, ampak bo postal sredstvo brez katerega si našega vsakdana ne bomo mogli predstavljati. Pri nas hišni računalniki še niso v tako mnogih domovih, kot je to v razvitem svetu, toda število ljubiteljev računalniške opreme in število lastnikov hišnih računalnikov nenehno narašča. Seveda bi bili obe številki mnogo višji, če bi bile možnosti in okolje glede popularizacije, najbolj pa glede nabave hišnih računalnikov vsaj malo boljše. Vendar se v zadnjih mesecih tudi pri nas

v Jugoslaviji stanje izboljšuje. Vendarle smo ugotovili, da zopet na enem področju nismo pravi čas vstopili na vlak in poizkušamo ujeti zadnji važon, ki pa je že precej daleč od postaje. Pričeli smo se končno zavedati, da hišni računalnik ni modna muha, ampak je univerzalni pripomoček, kakor na primer vzvod ali kolo, njegova uporaba pa je omejena edino z iznajdljivostjo in znanjem njegovega uporabnika. Doktor Tomaž Kalin znan računalniški strokovnjak, je za revijo BIT, ki je pričela izhajati prejšnji mesec izjavil: »Tudi naši otroci morajo

dobiti možnost dela z računalniki, da bodo lahko konkurenčni ostalemu svetu, ali pa se moramo odločiti za popolnoma drugačen način življenja«.

Tudi v Cinkarni se počasi zavedamo, da moramo na tem področju nekaj narediti. To nekaj pa pomeni: dati možnost našim delavcem in njihovim otrokom, da spoznajo računalnike in se jih naučijo uporabljati. S tem namenom je bila na zadnjem občnem zboru Ljudske tehnike dana pobuda za ustanovitev mikroročunalniškega krožka. V mesecu maju je bil ustanovljen iniciativni odbor v sestavi: Jože Randl, Branko Semolič, Alenka Stepančič, Franc Sendelbach, Mladen Jazbec, Franc Rozman in Ivan Kolenko. Iniciativni odbor je pripravil program dela krožka in v juniju je izvršni odbor Ljudske tehnike na svoji redni seji ta program potrdil in imenoval iniciativni odbor v isti sestavi za vodstvo krožka. Ker je pred nami čas dopustov se bo redno delo krožka pričelo v septembru. Seveda pa želimo do takrat pridobiti v krožek vse, ki jih računalništvo zanima in bi želeli kaj več izvedeti o tej zanimivi temi. Naše delo bo potekalo v več smereh, vsakega pa je najvažnejše izobraževanje. To izobraževanje bo tudi takoj na začetku organizirano. Želimo, da bi vsak član kolektiva dobil vsaj minimalno znanje o računalništvu in informatiki.

Najprej je predviden tečaj, na katerem naj bi vsi člani krožka pridobili osnovno znanje o informatiki in računalnikih. Teh tečajev bo seveda po potrebi več,

kar pa je odvisno predvsem od števila članov. Prav tako želimo k sodelovanju pritegniti vaše otroke in bomo tudi za njih organizirali podobna predavanja. Na naslednjih tečajih se bodo člani krožka lahko seznanili z osnovami programiranja in najenostavnejših programskih jezikom BASIC-om. Nadaljnja predavanja bodo odvisna predvsem od želja članov. Seveda pa bodo poleg vsega že naštetega potekali še razni debatni večeri, na katerih bomo seznanjali člane z najnovejšimi dosežki na področju računalništva, izmenjevali izkušnje, pridobile ne pri delu z računalnikom in reševali probleme, na katere bomo pri delu naleteli.

Seveda za uresničitev navedenega programa nujno potrebujemo hišni računalnik, za katerega pa upamo, da nam ga bo do jeseni uspelo kupiti.

Za vse tiste člane kolektiva, ki pa zaradi takšnih ali drugačnih razlogov ne bodo postali člani krožka, pa pripravljamo serijo prispevkov, ki bodo izhajali v našem glasilu Cinkarnar.

Vse, ki želijo postati člani mikroročunalniškega krožka vabim, da izpolnijo prijavnico in anketo, ki jo dobijo v Tajništvo službe za AOP.

V septembru bomo najprej organizirali I. sestanek vseh članov krožka, na katerem se bomo dogovorili za nadaljnje delo.

V novembru pa bo ZOTK organizirala računalniške dneve v hali Golovec, kjer bodo tudi predstavljeni tovrstni računalniki.

Ivek Kolenko

Delovanje SSR gospodarstva Slovenije

Največ kredita IMV

Namen sklada je predvsem: dajanje kreditov za zajamčene osebne dohodke, dajanje kreditov za prekvalifikacijo delavcev, nadomeščanje izgub ob zaključnem računu in dajanje kreditov za osnovna sredstva in iz sanacijskih programov.

V letu 1983 so bili dani krediti za nepokrite izgube v višini 1.903 milijonov in predčasne umike sredstev 433 milijonov tako da je bilo skupaj za nadomeščanje nepokritih izgub porabljeno 2.336 milijonov din. Kreditirane največje izgube so bile IMV Novo mesto v višini 965 milijonov in Gorenje, Velenje 796 milijonov. Sklad je kreditiral nepokrite izgube v višini 48,5 odstotkov vseh izgub v Sloveniji.

Sanacijski krediti za osnovna sredstva so bili odobreni v višini 326 milijonov in to petim delovnim organizacijam. Največ sredstev v ta namen so dobili poleg IMV Novo mesto še Rudnik svinca in topilnica v Mežici ter INA Nafta Lendava.

Finančni načrt za leto 1984 predvideva razpolaganje z 3.700 milijoni, kar je za 20 odstotkov več kot jih je bilo na razpolago v letu 1983. Od tega je okoli 48 odstotkov namenjeno za pokrivanje izgub, ostalo pa za odobravanje kreditov iz zg. nav. naslovov ter vračilo združenih sredstev delovnim organizacijam, ki imajo v skladu združena sredstva.

V letu 1984 bodo potrebna večja sredstva za pokrivanje iz-

gub, kot pa jih ima sklad na razpolago v ta namen. Tako je samo v premogovništvu in elektrogospodarstvu ugotovljena nepokrita izguba v višini 1.733 milijonov, v SOZD Gorenje Titovo Velenje 4.763 milijonov in IMV Novo mesto 1.038 milijonov din.

Sedaj potekajo razprave o strukturi pokrivanja, kjer naj bi bili poleg republiškega sklada skupnih rezerv udeleženi v pokrivanju občinski skladi skup-

nih rezerv občine Velenje, poslovnica banka in udeleženci v reprovrigi.

Ker so nepokrite izgube izredno velike, še ni dokončnih rešitev za njihovo pokritje.

S sklepom skupščine sklada skupnih rezerv gospodarstva Slovenije so se povečale obrestne mere za odobrene kredite iz sklada in veljajo od 21. maja 1984 dalje naslednje obrestne mere:

Sredstva sklada so združena sredstva rezerv delovnih organizacij, ki jih na podlagi zveznega zakona o sredstvih rezerv združujejo vsako leto vse delovne organizacije, za obdobje petih let.

- krediti za zajamčene OD	3,5 % za dobo do enega leta
- krediti za nadomestitev nepokritih izgub po zaključnih računih	10 % za dobo 5 let
- premostitveni krediti za kritje stroškov prekvalifikacij	10 % za dobo 2 do 3 leti
- kredit za osnovna sredstva	15 % za dobo 5 let
- premostitveni krediti	20 % za dobo 12-36 mesecev
- kratkoročni krediti za izplačilo akontacij osebnih dohodkov	24 % do 3 mesece

Ker so sredstva sklada od delovnih organizacij, se ne obrestujejo, ampak so temeljne organizacije-združevalci sredstev rezerv - udeležene, sorazmerno vplačanemu znesku, v delitvi skupnega dohodka po ZR, ki je pridobljen iz poslovanja sklada na kreditni osnovi.

Podrobnejša poročila o poslovanju sklada lahko vsak zainteresiran spremlja v Gospodarskem vestniku.

Marija Bernjak

Naš pogovor: Zlati znak Zveze sindikatov

Deliti moramo tudi dobre rezultate

25. aprila je Maks Pečnik v skupščini SR Slovenije v Ljubljani prejel zlati znak Zveze sindikatov Slovenije. Trdi, da priznanje ni le njegovo, saj je delal vedno z ljudmi in nikdar sam. Mnenja je, da ljudje, ki delijo delo in odgovornost, morajo deliti tudi dobre rezultate.

Maks Pečnik iz razvojne službe, sicer metalurški tehnik in analitik inovacij, je zrasel skupaj z razvojem samoupravljanja, saj je od leta 1956 pa do danes prevzemal pomembne funkcije, predvsem v družbenopolitičnem življenju Cinkarne in tudi izven nje. Z njim se da polemizirati, vsako besedo pove preudarno in takoj ima pripravljen predlog za izboljšanje. Je tudi dober organizator, kar se odraža pri njegovem delu na delovnem mestu. Uveljavlja se tudi zunaj delovne organizacije, predvsem pa na področju sindikalne in inovacijske dejavnosti.

CINKARNAR: Kakšna je vloga in pomen družbenopolitičnih organizacij v sedanjem trenutku?

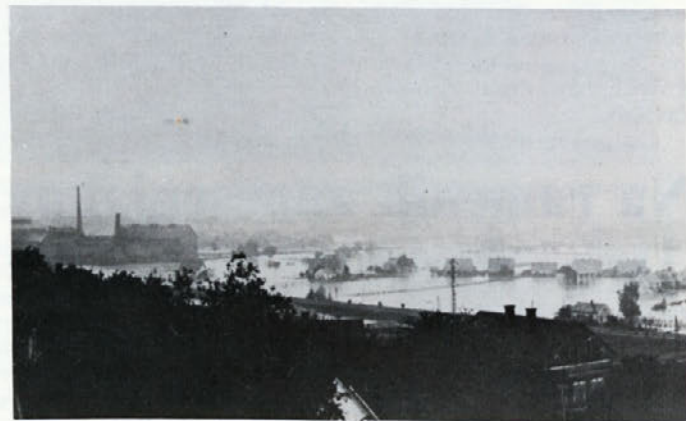
PEČNIK: »Vloga družbenopolitičnih organizacij se je v zadnjih letih precej spremenila. Nehote

se je ustvarilo nezaupanje ljudi do raznih večjih odločitev, ki so se v preteklosti slabo izvajale. To čutimo in smo prizadeti najbolj v delovnih organizacijah, kjer si v svojih okoljih, prizadevamo povečevati produktivnost dela in nagrajevati delavce po rezultatih dela, seveda ob pravih odločitvah v gospodarjenju.

Komunisti si moramo pridobiti ugled in vpliv tako, da bomo prvi, ki bomo neko zamisel v gospodarstvu naše delovne organizacije podprli ali ovrgli če je slaba, bolje spoštovali odgovornost in sprejete sklepe. Povečati moramo posvetovalno vlogo in vlogo soodločanja v družbenopolitičnih organizacijah. Dobrim odločitvam pa dajati vso podporo. Danes imajo torej družbenopolitične organizacije večji pomen kot kdajkoli, zaradi velikih nalog, ki so si jih zadale.«

Pred 30. leti katastrofalna poplava v Celju Dve žrtvi v Cinkarni

V noči od 4. na 5. junij pred 30. leti je dež v strašni plohi nenehno lil na zemljo. Voda, ki po majhnih in nereguliranih potokih ni mogla odtekat, je privrela okoli enajste ponoči in naraščala do treh zjutraj. Poplavila je Celje, razen najožjega centra na levem bregu Savinje. Ogromno jezero blatne vode se je razprostiralo od Teharja preko polja po Čretu, Bukovžlaku, Zavodni in daleč proti Vojniku.

Poplavljen industrijski predel Celja 1. 1954

Voda je udarila v kanale pod topilne peči in preplavila Cinkarno do višine 1,5 metra. Dvigali so se oblaki pare in sikajoče so pihale peči. Alonže so gorele z močnim vijoličastim rdečim plamenom. Vsi so se zbrali pred skladiščem cinkovega prahu, kjer so lahko opazovali naraščanje vode, ki je med tem časom že zalila vse dvorišče. Z močnim tokom je drla mimo pražarne in zveplene kisline skozi in mimo valjarne proti keramiki.

Naraščanje vode do njene največje višine, katero še danes lahko vidite na vseh obratih, označeno z rdečo črto in tremi črkami KVV (katastrofalna visoka voda), je bilo zelo naglo. V pičlih 45 minutah je voda poplavila vse obrate. Izjema je bila topilnica in otok pred njo. Višina vode je v keramiki dosegla 2 m, v pečnih kanalih pa celo nad 3 m. Na tovarniškem dvorišču je nastalo veliko, umazano in grozeče jezero.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega sinka in brata

SMEH PETRA

se iskreno zahvaljujemo vsem ki so nas bodrili, mislili na nas v teh težkih trenutkih, darovali cvetje in spremili našega PETRČKA na poslednji poti

brat Robi
ter starša Franc in Zora Smeh

Gasilska društva so do 8. junija neprenehoma črpala blatno vodo, pomešano s premogom in rudo. Tako so omogočili dovajanje plina po kanalih pod pečmi, da niso ugasnile. Cinkarna je utrpela veliko škodo, ki so jo čutili še naslednjih nekaj mesecev, dokler vse naprave in peči niso normalno obratovala. Poplava je terjala tudi dvojce življenj. Kurir Tomaž Bratič je utonil, Albin Vrenko pa je umrl od posledic poplave v keramiki.

Poplava v Celju leta 1954 je terjala 980 poškodovanih zgradb in 23 uničenih stanovanj od 875, ki jih je poplavilo. Takoj po tej katastrofalni poplavi so začeli načrtno regulirati Savinjo in pritoke ter urejati kanalizacijo. Do danes je bilo narejeno toliko, da je Celje rešeno pred 300 letnimi vodami.

(Viri: članek v Cinkarnarju št. 5 s 1. 7. 1954 - avtor Viktor Skale in podatki iz Nivoja, Celje).

MARICI V SLOVO

Čeprav še zate ni prišel čas, za pokoj in sprostitev, te poklical je usode glas, iz delovnih sredin v počitek.

Za trud, ki si ga žrtvovala, je sedaj premalo reči hvala, naj cvetje vsaj tvoj dom krasi, da ostala v naših srcih si, ti govori.

Aktualno jeseni: spreminjanje samoupravnih aktov

Veliko kreativnosti in odločnosti

Zakonske spremembe kot odsev dolgoročnih stabilizacijskih prizadevanj, so narekivale spremembe samoupravnih splošnih aktov na ravni tozdov, in delovne organizacije. Dopolniti je potrebno: samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v tozd, samoupravni sporazum o združitvi tozd v DO, statut tozd, statut DO, statut DSSS in pravilnik o delovnih razmerjih. Sprememb so deležni tudi drugi akti, oblikovati pa bo potrebno tudi nove: pravilnik o disciplinskem postopku, pravilnik o notranji arbitraži in pravilnik o varstvu pri delu.

Naj omenimo, da so dopolnitve samoupravnih splošnih aktov komplementarne, tako da se lahko z neuresničevanjem določb na nekem področju poruši ves kompleksni sistem enotnih prizadevanj s ciljem, uresničiti sistemske zakone s področja združenega dela, predvsem zakon o združenem delu, zakon o razširjeni reprodukciji in minulem delu, zakon o obligacijskih razmerjih in zakon o sistemu družbenega planiranja in družbenem planu SR Slovenije.

OKVIRNE DOPOLNITVE

Celovito bodo dopolnitve in spremembe prikazane jeseni, ko načrtujemo razpis referendumu. Tako je potrebno opredeliti planiranje na kvalitativno novih temeljih kot kategorijo, ki presega zgolj ekonomsko in poslovno področje, kar je sprožilo vrsto dopolnitev. Cilj teh sprememb je zagotoviti strokovno podlago pri sprejemanju kakršnih koli odločitev, tako da bo mogoč vpogled delavcev in samoupravnih organov v le-te in hkrati njihova kontrola.

Dopolnitve bodo tudi institucionalno okrepile samoupravljanje, tako delo in odgovornost izvršilnih organov delavskih svetov, kot tudi delo in odgovornost odbora samoupravne delavske kontrole. Po dopolnitvah ima delavski svet delovne organizacije pomembne pristojnosti v postopkih uresničevanja medsebojnih obveznosti. Na vseh področjih se konkretno opredeljuje in s tem tudi zaostre odgovornost delavcev, vodilnih delavcev, poslovnih organov in služb.

Spremembe je prinesel tudi republiški zakon o SLO in DS, ki terja konkretno ureditev teh področij. Tako se obrambno in samozaščitno delovanje opredeljuje kot del redne dejavnosti tozda in DO, in ne več abstraktno kot pravica in dolžnost.

Poudarek dopolnitev je na racionalizaciji in večji učinkovitosti

poslovanja, pri tem pa je treba poudariti, da racionalizacija ni in ne sme biti vedno sinonim za enostavnost. Tisti, ki vztrajajo na takšni poziciji, navadno označujejo zakon o združenem delu in zakon o razširjeni reprodukciji kot neučinkoviti. Pri tem pa ravnajo sami neučinkovito. To velja zlasti za nekritično prenašanje blagovno-tržnih institutov na združevalna razmerja. Tako je lahko moč uporabiti na področju razširjene reprodukcije kreditna razmerja samo, če se eliminira njihov blagovno-tržni oziroma pravno-poslovni značaj. To pomeni, da je potrebno obligacijska razmerja uporabljati v združevalnih razmerjih kreativno. Postopki za to pa ne bodo vedno enostavni.

Veliko bo tudi odvisno od delavskega sveta DO, sindikata, izvršilnih organov DS in od odbora SDK. ti organi morajo dejansko postati takšni, kot jih opredeljuje ustava SFRJ. Prav tako se bo z dopolnitvami okrepilo delovanje notranje arbitraže. Postati mora jasno, da obveznostim in samoupravnih združevalnih razmerjih ustrezajo samoupravni postopki njihovega uresničevanja, ki pa terjajo tudi pravično sankcijo.

Ta zgolj ilustrativen prikaz dopolnitev samoupravnih splošnih aktov, naj opozori, da se bo pravo delo pričelo šele z njihovimi uresničevanji. Predvsem bo to uresničevanje terjalo veliko kreativnosti in odločnosti.

Drago Dular

Brez besed

Aktivnosti s področja samoupravljanja

DELAJSKI SVET DELOVNE ORGANIZACIJE

Delegati DS DO so na svoji 6. redni seji, ki je bila 17. aprila, razpravljali o doseženih rezultatih poslovanja za obdobje januar - marec 1984 in o predlogu razdelitve sredstev SSP za leto 1984.

Glede na to, da se poslovno sodelovanje med Cinkarno in Kovinotehno vedno bolj krepi, ter z željo po doseganju še boljših skupnih uspehov, so potrdili SAS o združevanju dela in sredstev za skupno poslovanje in SaS o osnovah plana med obema delovnimi organizacijama.

Na predlog KPO je DS potrdil predlog, da se dodeli 2 sobno kadrovske stanovanje zakonca Ani in Antonu Knez ter na kadrovske listo za dodelitev stanovanj uvrsti tov. Danico Božič, dipl. psih. iz kadrovske službe.

Delegati so razpravljali in odobrili tudi kadrovske kredite za individualno gradnjo in sicer: Kanduč Zoranu, TOZD TiO₂, Kanduč Karmen, služba kakovosti, Jožici Košak, služba za organizacijo poslovanja, Hudohmet Petru, TOZD Vzdrževanje, Božič Bojanu, TOZD Grafika, Randl Jožetu, podpred. KPO ter Tofant Antonu, TOZD Vzdrževanje.

Na predlog kadrovske službe je bil v Koordinacijski odbor za poklicno usmerjanje in usmerjanje vpisa imenovan tov. Zlatko Šentjurec.

POSLOVNI ODBOR

Na svoji seji v mesecu maju je razpravljal in potrdil številna službena potovanja v tujino ter v zvezi s tem sprejel sklep, da vsi udeleženci službenih potovanj v tujino dostavijo en izvod poročila o opravljenem potovanju v pravno samoup. službo - tajništvo samoup. organov.

Delegati so obravnavali in ugodno rešili prošnjo društva matematikov, fizikov in astronomov SRS - podružnica Celje - za pokroviteljstvo pri organizaciji republiškega tekmovanja najboljših srednješolcev iz matematike.

Pri obravnavi prošnje KS Prekorje, KS Prevorje ter KS Ljubčana je sprejel sklep, s katerim je zadolžil pravno samoup. službo, da v sodelovanju s KPO, kadrovske službe ter predst. sindikata izdela kriterije za odobravanje finančne pomoči družbenim organizacijam in posameznikom.

Na Poslovni odbor prihaja vse več prošelj krajevnih skupnosti, raznih društev in posameznikov, ker pa ni izdelanih kriterijev se delegati največkrat ne morejo odločiti in prihaja do dvomov o (ne) upravičenosti pozitivnih oz. negativnih rešitev.

Delegati so opozorili na problem mentorjev v DO, ker še niso tako organizirani kot bi morali biti in, sprejeli sklep, s katerim zadolžujejo kadrovske službe, da organizirano pristopi k usposabljanju le-teh.

ODBOR ZA SPLOŠNE IN KADROVSKE ZADEVE

Odbor se sestaja zelo poredko, čeprav pristojnosti odbora, opredeljene v 96. členu SaS o združitvi TOZD v DO ni malo. Naj jih navedemo:

- obravnava kadrovska vprašanja v DO in daje predloge za izvajanje kadrovske politike
- s planom izobraževanja delavcev v okviru DO skrbi za izobraževanje delavcev v okviru DO in izven nje
- usmerja strokovno izobraževanje, delavcev
- predlaga osnove štipendijske politike in dodeljuje štipendije
- pripravi predlog višine regresa za letni dopust
- usmerja in nadzira uporabo sredstev za rekreacijo
- obravnava vzroke izostankov z dela, nesreč pri delu in poklicnih boleznih ter predlaga ukrepe za izboljšanje stanja
- usmerja počitniško prakso dijakov in študentov
- nadzira uporabo sredstev, določenih za izobraževanje
- opravlja druge naloge po pooblastilu DS DO.

Na svoji zadnji seji 23. 5. 1984 je obravnaval le prošnjo za odsotnost z dela z nadomestilom osebnega dohodka tov. Ramšak Silva, Tov. Ramšak je član Jamarskega kluba »ČRNI GALEB« iz Prebolde, ki je skupaj z jamarsko Zvezo Slovenije organiziral odpravo v Južno Ameriko, ki je krenila na pot 25. maja letos.

Odprava je športno-raziskovalnega značaja, njen namen pa je spoznavanje hidroloških, bioloških, geoloških pa tudi arheoloških posebnosti jam.

Odbor je prošnji tov. Ramšaka ugodil s pripombo, da po vrnitvi delavce delovne organizacije v glasilo obvesti o doživetjih s poti po Južni Ameriki.

DELAJSKI SVETI TOZD - DSSS

Vse seje delavskih svetov TOZD - DSSS so bile v času od 20. do 26. aprila 1984. Delegati so obravnavali dosežene rezultate poslovanja za obdobje treh mesecev, potrjevali spremembe SaS o ustanovitvi območne vodne skupnosti SAVINJA - SOTLA, razpravljali o sredstvih za finansiranje društva DIATI ter odobrili nakaj nakupov osnovnih sredstev.

Delegati DS Metalurgije, Kemije Celje, Kemije Mozirje ter Grafike so se sestali tudi v mesecu maju in sicer so razpravljali o SaS o dolgoročnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela ter sredstev za povečanje in modernizacijo proizvodnje kristalnega stekla v steklarni »BORIS KIDRIČ« Rogaška Slatina ter predlogu za pokrivanje izgube Rudnika Mežica.

Ker Cinkarna kljub vsem naporom za povečanje izvoza ne more z lastnim izvozom zagotoviti potrebnih deviznih sredstev za uvoz reprovromateriala, se nam s podpisom SaS z Rogaško Slatino odpirajo možnosti pridobitve deviz.

Steklarna pretežni del, to je 50 do 60 odstotkov proizvodnje kristalnega stekla izvozi, predv-

sem na konvertibilno tržišče, in s tem zagotavlja visok devizni učinek in višek deviznih sredstev. Da bi devizni priliv še povečali, so pripravili investicijski program za modernizacijo proizvodnje, kjer je poleg ostalih virov sredstev predvideno tudi sovlaganje Cinkarne ter Aera. Sredstva so s sklepi DS zagotovili tudi Metalurgija, Kemija Mozirje ter Grafika.

Delegati DS v Metalurgiji, Kemiji Celje ter Grafiki pa so na sejah v maju razpravljali o odobritvi kredita za pokrivanje izgube Rudnika Mežica, TOZD Rudarski obrati.

Po zaključnem računu za I. 1983 v Rudniku Mežica še vedno ostaja del nepokrite izgube, zaradi tega so se predstavniki rudnika obrnili na svoje poslovne partnerje, da le-ti prispevajo sredstva iz svojih rezervnih skladov.

Ker je s predstavniki rudnika dosežen sporazum o zagotovitvi cinka za potrebe naše DO, so navedeni delavski sveti sprejeli sklepe o pokrivanju izgube v višini 20.100.000,- din in sicer iz združenih sredstev rezerv - sklada rezerv SRS ter sklada skupnih rezerv občine Celje.

Ž. R.

Analiza ankete

O sejah Uredniškega odbora v glasilu še nismo kaj dosti pisali, vendar se člani pred vsako izdajo glasila vedno sestajamo. Pred nedavnim, točneje meseca februarja, smo izvedli anketo z željo, da ugotovimo, kaj vam je v glasilu všeč in kaj v njem pogrešate.

Naša želja je, da bi sleherni od vas s koristnimi predlogi in nasveti prispeval svoj delež k boljši obliki in vsebini glasila. Če strnemo vaša mnenja, lahko zapišemo, da se vam zdi sama oblika glasila primerna.

Is odgovorov na vprašanje o tem, če glasilo v celoti preberete, v veliki večini opažamo, da prebirate samo članke, ki vas zanimajo, torej ne glasilo v celoti. Že to pa nam da misliti, da glasilo vsebinsko še zdaleč ni takšno, kot si ga želi velika večina delovnih ljudi v naši delovni organizaciji.

Z zanimanjem preberete vse članke o naši proizvodnji, dogodkih v sami delovni organizaciji. Odgovarjate pa, da vse premalo pozornosti posvečamo konkretnim problemom v proizvodnji, težavam, s katerimi se

srečujejo posamezniki pri svojem delu.

V glasilu po vašem mnenju ni potrebno uvajati kakšnih novih rubrik, se pa mnenja delijo, in nekateri predlagate, naj objavljamo manj strokovnih člankov, športa, medtem ko drugi želite, da vas temeljito obveščamo o športu, delu samoupravnih organov ipd.

Jasno je izražena želja vseh vprašanih, da bi naj glasilo izhajalo najmanj 1 krat mesečno. Škoda le, da vas večina ni odgovorila na vprašanja, zakaj bolj ne sodelujete in popestrite glasila z vašimi prispevki!

Iz te kratke ankete, na katero je odgovorilo le manjše število delavcev naše delovne organizacije smo vseeno lahko razbrali nekaj želja in usmeritev za oblikovanje glasila.

Zavedamo se, da bi morali v glasilu večjo pozornost posvečati aktualnim dogodkom in sami proizvodnji, predvsem pa našemu delovnemu človeku.

Res je tudi, da objavljamo vse premalo takih vestí, ki vplivajo, da postane sleherni delavec - samoupravljalac odločujoč de-

javnik, ki se lahko na sejah samoupravnih organov in drugod zavestno odloči in prispeva svoj delež k oblikovanju naše delovne organizacije.

Popolnoma se strinjamo, da je potrebno v našem sistemu obveščanja marsikaj spremeniti na boljše.

Vzrok, da to še ni storjeno ni samo pri nas, saj se lahko sami še tako trudimo, vendar brez sodelovanja vseh zaposlenih v naši DO. Glasilo še zdaleč ne bo tisto, kar si vsi želimo.

Predsednica
uredniškega odbora
Živa Rigelnik

Uredniški odbor razpisuje natečaj

Urejanje oglasnih desk

V Cinkarni imamo 74 oglasnih desk v obratih in dve pri vratarnicah na izhodih iz delovne organizacije. Ureja jih 18 do 20 delavcev, tajnice, delavke v proizvodnji in vratarji ob izhodih. Informacije za oglasne deske so splošne, posebne in interne. Splošne informacije pripravlja Pravno samoupravna služba, ki jih pošlje na vodstva tozdov. Posebne in interne informacije pa pripravljajo vodstva tozdov sama.

KAKŠNA MORA BITI OGLASNA DESKA?

Oglasna deska mora nuditi informacijo o uspešnosti dela, osebnih dohodkih, informacije za delo in delovanje samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij, ponuja informacije o osebnih zanimanjih delavcev, predvsem pa mora biti oglasna deska kazalnik o tem, kje lahko delavec dobi informacijo ali, da

oglasna deska sama opozori na neko informacijo.

Informacija ne sme biti daljša od pet do šest vrstic, naslovi morajo biti poudarjeni z velikimi črkami in flomastrom, da so takoj vidni. Zlato pravilo za oglasno desko je, da jo je treba dnevno spreminjati, da z dnem živi. Vse to pa so veščine, katerim pa vsi tisti, ki skrbijo, ali naj bi skrbeli zanje, niso kos. Nekatero oglasno desko so lepo urejene, druge manj, nekatere so zelo zanemarjene; odvisno kako se potrudijo tisti, ki je zanje zadolžen. Upamo, da bodo vsaj tisti, ki doslej niso mislili na to, nasveti v pomoč. Morda pa bo koga, (upamo da ga bo) spodbudil natečaj za najbolje urejeno oglasno desko, ki jo razpisuje uredniški odbor.

Do meseca oktobra letos bodo člani uredniškega odbora opazovali oglasne deske v vseh tozdih in DSSS ter meseca oktobra izbrali najboljšo in najlepše urejeno oglasno desko v Cinkarni. Tisti, ki bo urejeval najboljšo desko bo nagrajen v višini 1.000, din. Po mesecu oktobru bomo natečaj ponovili!

Predsednica:
Živa Rigelnik

Vtisi s podelitve priznanj v Madridu

Izjemna

»Španska« ponudba

Mednarodno priznanje »International Trophy for Quality« ali po špansko »Trofeo Internacional a la Calidad«, ki ga je nedavno prejela naša delovna organizacija v Madridu, pomeni v določenem smislu priznanje vsem zaposlenim v Cinkarni. Priznanje ni vezano samo na

kvaliteto proizvodov, temveč pomeni v širšem smislu potrditev kvalitetnih poslovnih odnosov, ki jih vzpostavlja in vzdržuje Cinkarna na mednarodnem trgu.

Podelitve priznanj 25. in 26. maja v Madridu, sva se udeležila s predsednikom KPO, ter tako

Edo Belak je predstavil Cinkarno udeležencem posveta v Madridu

zastopala našo delovno organizacijo. Španci so, z značilnim posluhom za tuje goste, pripravili to prireditev v enem od najbolj znanih hotelov v Madridu.

Začelo se je slabo. Po poletu iz Düsseldorfa sva pravočasno pristala v Parizu. Avianca, kolumbijska letalska družba pa je s pet urno zamudo prispevala k temu, da sva noč preživela na letališču ter prispela v Madrid šele zjutraj. Ostalo je samo nekaj časa za priprave, nato pa se je ob 10. uri že začelo svečano zasedanje komiteja za podelitev priznanj, kateremu so prisostvovali zastopniki vseh podjetij, dobitnik priznanj.

Po uvodnem predavanju o sedanjem gospodarskem trenutku v svetu so zastopniki tovarnih dobitnic na kratko predstavili dejavnost, zgodovino ter bodoči razvoj svojih firm. Po tej uvodni seji smo dopoldanski del zaključili s kosilom, ki je bilo v največji meri predstavitev, kaj vse Španci kot gostitelji lahko ponudijo tujim gostom. Bila je to prava reklama za špansko gostoljubnost, ki jo kot znana turistična država razkazujejo na vsakem koraku.

Madrid je mesto z bogato kulturno dediščino. Prado in podobne institucije so vsekakor vredne ogleda, »ole torrero« bi bilo tudi zanimivo slišati, pa kaj ko nama je Avianca« omogočila« samo malo daljši sprehod po mestu.

Svečana podelitev se je začela, kot je bilo napovedano, ob 21. uri s kratkim spoznavnim srečanjem. Natančno po predvidenem programu je nato sledila svečana večerja, kjer smo razen izbranih jedi lahko občudovali še spretnost in novost natakarnjev, ki so s samo njim lastno vnmemo in prijaznostjo opravili svoj posel izjemno hitro in kvalitetno. To, da skoraj vsi govorijo samo špansko, pri tem prav nič

ni motilo. Svečani govornik na podelitvi je bil predsednik »španske zbornice«, ki je v izjemno zgoščenem govoru, med drugim poudaril tudi pomen dosedanjih podelitev priznanj, letošnja je bila že 22. po vrsti.

Podelitev je minila v svečanem vzdušju, zanimivo je bilo opazovati posamezne dobitnike; od izjemno zadržanih, do »špansko« temperamentnih, ko so prejeli statuo. Priznanje namreč lahko v danem trenutku pomeni za tovarno izredno pri-

ložnost za nadaljno uveljavitev v poslovnem svetu. Še posebej v primeru, ko so to podjetja iz nerazvitega dela sveta, iz dežel v razvoju.

Španci so tudi z zaključkom ceremoniala pokazali že tradicionalno sposobnost, da tujega gosta, ki je morda tudi prvič pri njih, prepričajo o svoji, zares izbrani ponudbi v najširšem pomenu besede ter mu zbudijo zanimanje za njihovo bogato kulturo. Za nastopom najboljših pesalcev »flamenco« so na-

mreč uspeli pričarati del Španije, kakršna je nekoč bila, in kakršna je še danes živa v nočeh Madrida, Seville, Granade, Malage, Barcelone. Ob zvokih katanjet je marsikdo na glas ali v sebi zaklical »Viva Espana«.

Naslednji dan sva opravila še nekatere formalnosti v zvezi s priznanjem in s prijetnimi vtisi in občutki odpotovala v domovino.

Edo Belak

Madridsko priznanje v rokah Cinkarne

(Nadaljevanje iz 1. strani)

ranja; zanesljivosti poslovanja; stalno prisotnost na mednarodnem trgu; prispevek pri razvijanju dvostranskih in večstranskih mednarodnih trgovinskih povezav; razvijanje posebnih oblik mednarodnega sodelovanja itd.

Cinkarna je v preteklem obdobju na področju svojega poslovnega nastopanja na zunanjem trgu dosegla pomembne rezultate. V primerjavi z letom 1979, ko je znašal izvoz 2,4 milijona dolarjev, smo ga v petih letih nekajkrat povečali. Naša izvozna politika je bila naravnana predvsem na povečevanje izvoza proizvodov na zahodni trg in na zmanjševanje izvoza na zahodni trg in na zmanjševanje izvoza na vzhodni, klirinški trg. Vzporedno s temi prizadevanji smo v omenjenem obdobju kupovali več na vzhodnem tržišču in tako zmanjšali uvoz iz zaho-

da. Stopnja pokritja uvoza z izvozom je bila pred prvimi leti 134 odstotna, lani pa že 150 odstotna.

Cinkarna je začela svojo dejavnost razvijati tudi na področju višjih oblik mednarodnega sodelovanja z deželami v razvoju, kjer so bili napravljeni prvi koraki v konkretnem pokrivanju nekaterih tujih trgov v Afriki, razvijanju metodologij, posebnih študij in podobnem. Dosedanje več kot pozitivne izkušnje na tem področju, ki so rezultat dolgoletnega poslovanja na osnovi skupnega vlaganja z nemško firmo Kombinat Lacke und Farben iz Berlina, so seveda porok za nadaljevanje razvoja mednarodnega poslovanja Cinkarne tudi v tej smeri.

Kljub kriznim obdobjem, preko katerih se je Cinkarna prebijala v minule desetletju, ter

glede na uspešno reševanje ekonomske in ekološke sanacije, se je 2300 članska delovna organizacija hitro znašla v veliki pozornosti svetovnega poslovnega sveta. Ta velik vzpon pa je v sedanjem gospodarskem položaju naše države še toliko bolj pomemben.

Edo Belak

Mednarodno priznanje za kvaliteto so iz Slovenije doslej prejele še delovne organizacije Elan, Meblo, Radenska, Lesnina, Sladkogorska in Aero. Poleg Cinkarne je za leto 1983 dobila priznanje iz Jugoslavije še Tobačna tovarna iz Sarajeva.

Komentar - naša rekreacija

900.000 din za šport

V Cinkarni se od 1300 delavcev, ki stanujejo v Celju in bližnji okolici, ukvarja s športom in rekreacijo okrog 35 odstotkov. Družbeni standard porabi iz sklada skupne porabe za realizacijo programov štirinajstih sekcij letno preko 900.000 dinarjev. Večji del teh sredstev se porabi za plačevanje dragih najemnih različnih športnih objektov v Celju.

Predsedniki posameznih športnih sekcij so na zadnjem sestanku razpravljali o razdelitvi planiranih sredstev za to dejavnost in ugotovili, da bodo spričo visokih stroškov težko uresničili programe. Hkrati so izrazili potrebo po saniranju ali novogradnji objekta za šport in rekreacijo v Cinkarni, namenjenega streljanju, namiznemu tenisu in šahu. Ker ima šport in rekreacija v Cinkarni pomembno mesto za zagotavljanje zadovoljstva delavcev ter razvijanja svobodnih aktivnosti izven delovnega oko-

lja, smo hoteli izvedeti nekaj več od tistih, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo.

CINKARNAR: Menite, da je v Cinkarni dovolj dobro organizirana rekreacija? Je premalo množična?

MIRKO POKLŠEK, podpredsednik komisije za šport in rekreacijo pri ZSS: Rekreacija je pri nas dobro organizirana. Mislim pa, da referent za šport ne more držati skupaj vse panoge, če nima dobre pomoči v tozidih. Zato je funkcija animatorja v tozidu pomembnejša od profesionalnega referenta. Množičnost zavisi od posameznih pa-

nog in interesa ljudi. Še vedno pa je število udeležencev v športu odvisno od vodij sekcij, ki se, eni bolj, drugi manj, trudijo pridobiti čim več ljudi. Morda imamo celo preveč sekcij. Zainteresiranosti ni pravgotovo tudi zaradi vozačev in starejših delavcev, malo pa tudi zaradi osnovne dejavnosti naše tovarne, kjer je veliko fizičnega dela.

MARJAN LEBAN, referent za šport in rekreacijo: Z ozirom na finančna sredstva, ki jih porabimo za šport, je le-ta dobro organiziran. Potrebna pa je še večja delovna pripravljenost animatorjev v tozidih, katerim bi se moralo omogočiti, da »ukra-dejo« tudi kakšno urico delovnega časa, za obveščanje sodelavcev o tekmovanjih. Na koncu leta se ne smemo čuditi, če nismo v špici športnih tekmovanj v

Celju, saj lahko pridobimo največ točk le z množičnostjo na trim tekmovanjih.

VERA ZUPANC, animator za športno dejavnost za DSSS in športnica: Organizacija je dobra, zanimanje delavcev pa je premajhno. Plakati in obvestila ne pomenijo nič, kot da jim ne bero, klicati jih moraš po telefonu in jih nagovarjati, da pridejo na tekmovanje. Nasploh velja osebni kontakt za ženski svet, saj je te potrebno še posebej prositi. Otroci, kot pravijo nekatere, niso nobena ovira, saj je zaželjeno, da jih pripeljejo na rekreacijo s seboj. Ne vem kaj je z mladimi. Teh danes ne zanima šport. Mnogi tožijo za različnimi obolenji, na primer nog, pa niti ne pomislijo, koliko bi jim prav rekreacija pomagala.

JOŽICA ŠEŠKO, športnica: Sama tekmovanja so dobro organizirana, mislim pa, da šepa obveščanje. Pravzaprav je obveščan le tisti, ki je član sekcije. Vsi se zgovarjajo na zaposlenost, če jih vprašaš, ali bi se šli rekreirati. Morda bi veljalo spet pogruntati kakšno novo panogo, da bi pridobili več ljudi.

CINKARNAR: Ali je 900.000 din, ki jih namenimo iz SSP dovolj za vse potrebe za šport in rekreacijo?

POKLŠEK: Številka je visoka, a glede na cene ne. Najemnina na primer ene ure hale Golovec znaša 1.800 din, prijavnine za tekmovanja v ligi se sučejo od tri do pet tisočakov. Drago je tudi teniško igrišče, najdražje pa je kegljišče. Za motivacijo pa je potrebna tudi zakuska ob zaključku letnih tekmovanj, pa še tako jih imamo premalo.

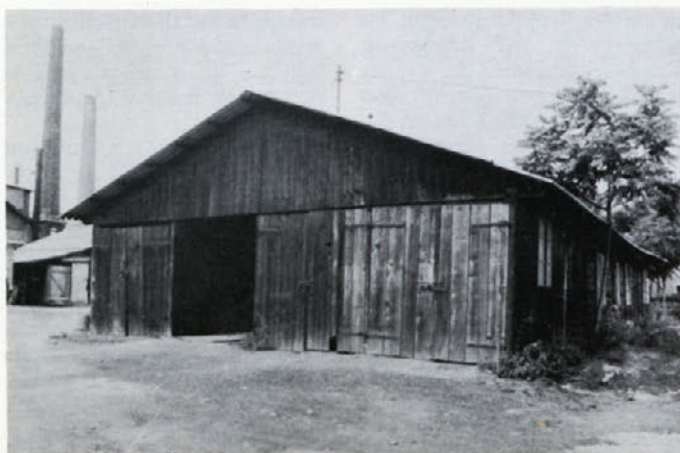
LEBAN: V nobenem primeru ni dovolj za vse potrebe. Samo primer, da ena ura kegljanja na štirih stezah stane 120 din, pred tekmovanji moramo imeti štiri ure tedenskega treninga in hitro nanese dva tisočaka na mesec. Potrebujemo še 100.000 din sredstev za izvedbo programa, ne vemo pa kje jih bomo dobili.

ZUPANC: Z ozirom na visoko ceno je še premalo.

ŠEŠKO: Vprašanje, če je dosti.

CINKARNAR: Vam je znano koliko sredstev prispevamo za podporo HDK Cinkarne Celje? Z ozirom na razočaranje hokejistov lani, se vam zdi prav, da še naprej nudimo to pomoč?

POKLŠEK: Ne vem natančno za podatek, pa bi ga morali vedeti vsi v Cinkarni. Trenutno verjetno ne bi bil čas, da bi odstopili, ker hokejstom moramo dati možnost, da še letos pokažejo, če bodo kos težavam.

Edini objekt za šport in rekreacijo v Cinkarni - baraka pri ambulanti

Drsalci so pokazali velik napredek, zato je tem treba na vsak način omogočiti sredstva.

LEBAN: Nisem seznanjen, koliko plačujemo za HDK. Najprej moramo gledati, da omogočimo osnovne potrebe našim domačim športnikom, potem pa nimam nič proti, če prispevamo njim. Zavedati se moramo, da morajo večje delovne organizacije imeti pokroviteljstvo nad klubi, ker drugače v Celju ne bi imeli nobenega vrhunškega športa.

ZUPANC: Ne vem točno, okrog 106 starih milijonov. Mislim, da bi lahko Cinkarna prevzela pokroviteljstvo nad katero drugo dejavnostjo, ki bi bila bolj uspešna, na primer Partizanom Gaberje, kjer se rekreira veliko naših delavcev in njihovih otrok. Sem pa osebno proti hokeju.

ŠEŠKO: Vem, da plačujemo veliko, koliko pa ne vem. Sem proti tej podpori, ker ni rentabilna. Delavci imamo premalo vpliva. Nimamo ne popusta pri tekmah, ne kart za drsanje. Nekaj smo sicer dobili, a premalo. Tenis igrišče drago plačujemo v Ljubečni, klub pa nam ne omogoči vadbo v parku.

CINKARNAR: Ali bi morda ne kazalo zgraditi kakšnega športnega objekta v cinkarniški lasti?

POKLŠEK: Če hočemo zagotoviti množičnost in organizirano vadbo, bi bili obvezni objekti. Poskusiti moramo, ali se ne bi morda dal urediti kakšen obstoječ prostor. Potrebujemo strelišče, namizni tenis in šah, imeli pa bi lahko tudi svoj klubski prostor. Če bi se našlo tudi za to kaj denarja in predvsem volje, bi bili gotovo boljši rezultati.

LEBAN: Če se nihče od poslovnih delavcev ne vključuje v športno aktivnost, bi se morali le-ti vključiti vsaj pri iskanju možnosti za lastne objekte.

ZUPANC: Sploh posvečamo premalo pozornosti za delavče-

vo prosto popoldne. Lahko bi zgradili objekt na morju, v Logarski dolini ter ga prilagodili za tekmovanja, v bližini Cinkarne zgradili objekt za streljanje, namizni tenis in šah, da bi lahko igrali tudi pozimi. Verjetno s plačevanjem najemnin porabimo največ denarja in bi s tem že lahko zgradili precej objektov.

ŠEŠKO: Lahko bi zgradili kak objekt, posebno tenis igrišče, katerih je v Celju premalo.

Hokejskemu drsalnemu klubu Celje, ki je prevzel ime Cinkarna leta 1981, ko smo začeli podpirati ta klub, smo lani iz sredstev za ekonomsko propagando namenili 2 milijona din. Hokejisti so imeli velike težave, da so ostali v I. ligi, kako bo naprej pa nihče ne ve. Ob velikih težavah z organizacijo, vodenjem politike in nepravilnih odločitvah izvršnega odbora kluba, bomo morali tudi v Cinkarni dobro premisliti, kako dolgo bomo še dajali denar za to dejavnost v Celju. Velja poseči v njihovo politiko in prevzeti nekatere funkcije v interesu, da ohranimo kakovostno naložen denar!

M.G.

Dopust za plitek žep

Iz tekmovanja ekip prve medicinske pomoči

Neizkoriščeno znanje

V mesecu maju je priredil Občinski odbor rdečega križa Celje in Občinski sekretariat za LO skupščine občine Celje X. občinsko tekmovanje ekip prve medicinske pomoči. Cinkarniška ekipa je najboljša v občini.

Tekmovanje je bilo v okviru vsakoletnega programa o zagotovitvi priprav in dopolnilnega usposabljanja enot prve medicinske pomoči. V ta namen je izdal republiški sekretariat za ljudsko obrambo in republiški odbor rdečega križa posebna pravila.

V pripravah za tekmovanje so bile udeležene vse celjske delov-

ne organizacije in krajevne skupnosti. Iz naše delovne organizacije sta sodelovali dve ekipi. Od prvotno evidentiranih 60 ekip je bilo uvrščenih 52, med katerimi sta naši ekipi dosegli prvo in enajsto mesto.

Prvo mesto je osvojila ekipa v sestavi:

Ekipa PMP od leve proti desni: Zlata Prelec, Marija Mlinarič, Vera Zupanc, Dobrila Milošević, Marjana Plahuta in Božo Ramšak.

Vodja ekipe in I. trojke:

Prelec Zlata
Član Ramšak Božidar
Član Mlinarič Marija
Vodja II. trojke: Zupanc Vera
Član Plahuta Marija
Član Milošević Dobrila

Tekmovanje je pokazalo, da je večina ekip dobro pripravljena, tako v teoretičnem znanju, kot v praktičnem delu oskrbe ranjenca, kar je bilo potrebno izvesti na posebej zato pripravljenem manekenu. Izrekli so priznanje vsem udeležencem, ker se je raven znanja od prejšnjega tekmovanja dvignila. Nekoliko manjša usposobljenost se je pokazala samo pri zastupitvah z RBK sredstvi, zato bo v bodoče potrebno posvetiti več časa za priprave iz tega področja.

Vsi sodelujoči v naših ekipah so se zelo trudili, kar kaže tudi dobra uvrstitev. Žal pa se še vedno dogaja, da se posamezniki ne zavedajo pomembnosti takih akcij in ne jemljejo resno dopolnilnega usposabljanja, kar velja tudi za okolje, v katerem delajo.

Vsi skupaj se premalo zavedamo, da bi nam ob naravni ali

kakšni drugi katastrofi lahko usposobljene ekipe PMP pomagale reševati življenje.

Prvo uvrščena ekipa se je udeležila tudi republiškega tekmovanja enot PMP, ki je bilo 16. junija v Novem mestu. Za dopolnilno usposabljanje in prvo sodelovanje ekipe iz naše DO na republiškem tekmovanju lahko vsem sodelujočim izrazim priznanje za vloženo delo in trud.

Naša ekipa je na tem tekmovanju dosegla od 72 sodelujočih ekip 22. mesto, kar nam daje polet za nadaljnje še bolj množično usposabljanje na tem področju.

Ker so tovrstna tekmovanja humanega značaja - pomagati sočloveku - ni važna samo uvrstitev, kjer veliko vlogo igra tudi športna sreča, ampak je bolj pomemben namen ugotavljanja usposobljenosti ekip, ki nam bi če bo to potrebno, lahko pomagale.

Vsem sodelujočim organizatorjem in izvajalcem naj bodo doseženi rezultati spodbuda za nadaljno delo na tem področju.

Komandir PMP
Marija Bernjak

Cinkarna med udeleženci

Šport in rekreacija

Vzdrževanje obdržalo prvo mesto

Na tekmovanju med ekipami tozdov v malem nogometu, 15. 6. 1984 na igrišču tehnične šole je ekipa Vzdrževanja obdržala prvo mesto, ki ga je osvojila že lani v finalu z ekipo Metalurgije. Letos je finale igrala z ekipo Titanovega dioksida in povedla z 4 : 0.

Vrstni red ekip:

1. Vzdrževanje II (12 golov),
2. TiO₂ (5 golov proti 1 zadetku),
3. Metalurgija (7 golov proti 4

zadetki), 4. Kemija (6 golov proti 3 zadetki), 5. Vzdrževanje I. (en gol, brez zadetkov), 6. Grafika (5:5), 7. DSSS (1 gol in osem zadetkov), 8. Transport (4 goli proti 12 zadetkom).

Povzetki iz 3. številke kegljaških obvestil

Eno izmed ključnih vprašanj je, ali naj kegljanje smatramo za individualni ali ekipni šport. Vprašanje morda zveni nekoliko prenapeto, saj kegljanja dejansko ne moremo primerjati s ko-

lektivnimi igrami kot so nogomet, rokomet, košarka, odbojka ali hokej, kjer ima vsak član ekipe določene in drugačne naloge, medtem ko v kegljanju vsi nastopajo z istim ciljem in vsak posebej. Ta logika je doslej prevladovala pri tem pa smo vselej zavestno ali podzavestno prezrli naš lastni in tudi družbeni odnos do istega vprašanja. Dejstvo je namreč, da je praktično vsem klubom ali društvom v celotni tekmovalni sezoni najpomembnejši EKIPNI uspeh in da ta uspeh tudi najbolj vpliva pri zbiranju finančnih sredstev v združenem delu.

Prednost večine ostalih športov je v tem, da omogočajo začetek udejstvovanja že naraščajo v prvih razredih osnovne

šole. Nihče v kegljanju si ne dela utvar - kot spodnjo starostno mejo lahko realno vzamemo šele 14-15 let. Dobra otroška dlan ne more obvladovati nitaja krogle s premerom 16 cm in težo skoraj 3 kg. Obenem pa lahko postavimo vprašanje: v kateri izmed športnih panog, kjer se udejstvovanje začne že okoli sedmega leta starosti, športniki po svojem tridesetem letu, ostanejo ne samo aktivni, ampak praviloma dosegajo svoj vrhunec? Veliko napako delamo, če pri tem presojanju zanemarimo dejstvo, da osebna zrelost in izkušnost vpliva na kvaliteto tekmovalca v veliko večji meri, kot njegove fizične zmogljivosti, ki sicer odločajo v večini drugih športov.

MIRAN

Kadrovske spremembe

V mesecu maju so vstopili:

Zeme Irena, pripravnik S, DSSS, Todorovič Milena, čistilka, DSSS, Orovič Dragica, čistilka, DSSS, Lazičič Rada, čistilka, DSSS, Sankovič Gina, čistilka, DSSS, Babovič Silva, planer-analitik, DSSS, Jazbec Josip Mladen, vodja odd. razvoja in sist. org., DSSS, Ahčan Rudolf, inženir v investicijski službi, DSSS, Gajšek Bojan, orodjar v žičarni, Metalurgija, Dragosavac Nebojša, delavec za pomoč v valjarni, Metalurgija, Pečar Marija, pripravnik ViS, Kemija Celje, Dunder Zvonimir, opravnik naprav za meh. obd., Kemija Celje, Tanacak Drago, izmenovodja litopona, Kemija Celje, Stojanovič Milorad, pakovalec modrega bakra, Kemija Celje, Mujišič Enes, pakov. tržnih proizvodov, Kemija Celje, Jevšnik Drago, pakov. tržnih proizvodov, Kemija Celje, Umečnik Jurij, pakov. tržnih proizvodov, Kemija Mozirje, Ogršević Enes, ključavničar za manj zaht. dela, Vzdrževanje, Savič Branko, ključavničar, Vzdrževanje, Romih Ivan, ključavničar za manj zaht. dela, Vzdrževanje, Keš Zvonimir, skupinovodja, Vzdrževanje, Kelavič Ilija, ključavničar za manj zaht. dela, Vzdrževanje, Čretnik Ivan, kontrolor izdelkov stroj. del., Vzdrževanje, Klarner Franko, ključavničar, vzdrževanje, Krivec Zdravko, el. za manj zaht. dela, Vzdrževanje, Halilović Safet, pomočnik zidarja, Vzdrževanje, Žnidar Dušan, skladiščni delavec, Vzdrževanje, Vreš Jože, premikač, Transport, Vlahovič Peter, I. laborant, Transport,

Plahuta Jože, II. laborant, TiO₂, Debelak Franc, pakov. titan dioksid, TiO₂.

Izstopili so:

Čremošnik Maks, programer, DSSS, disciplinski izrek, Mrdenovič Vera, čistilka, DSSS, Babič Radomir, III. rafiner, Metalurgija, Marjanovič Živorad, II. rezalec, Metalurgija, Šumič Jusuf, pakov. trž. proizv., Kemija Celje, Mihalinc Darko, pakov. trž. proizv., Kemija Celje, Trogar Mirko, oprav. napr. za meh. obd., kemija Mozirje, Caharijaz Miroslav, plastik, za manj zaht. dela, Vzdrževanje, Desnica Dušan, ključ. za manj zaht. dela, Vzdrževanje, disciplinski izrek, Butolen Franc, premikač, Transport, disciplinski izrek, Štarkel Dušan, pakovalec, TiO₂, disciplinski izrek, Šumič Mirzet, II. polivalentni delavec, TiO₂, Spajič Jozo, I. laborant, TiO₂.

Zaradi želje številnih bralcev smo rubriko kadrovske spremembe, ki smo jo pred enim letom opustili, ponovno pričeli objavljati.

Jana Jakob

Nasmejmo se

- Halo..., dajte mi tov. Marjana!
- Ga ni, tov. direktor.
- Bi lahko dobil tov. Jovota?
- Ga ni tovariš direktor.
- Halo... ali je tam tovarišica Vera?
- Je ni tovariš direktor!
- Ja hudiča, zakaj pa danes nihče ne dela?
- Tovariš direktor, danes je solidarnostna sobota.

Nasveti zobne ambulante

Pripomočki za ustno higieno

Iz dosedanjih prispevkov smo izvedeli, da so paradontalne bolezni in zobna gniloba najpogostejše zobne bolezni. Če mladi ljudje obolevajo zlasti za zobno gnilobo, pa paradontalne bolezni mučijo predvsem bolnike srednjih in starejših let. S pravilno in zadostno higieno, z rednim odstranjevanjem oblog iz vseh zobnih ploskev tudi s težko dostopnih, lahko preprečimo vnetje dlesni in zobno gnilobo.

Volja pa tu ni dovolj, potrebni so tudi pravilni pripomočki in pravi način za čiščenje zob. Pravilno in zadostno higieno ocenjujemo z naslednjimi dejavniki: pogostost umivanja zob, trajanje umivanja zob, način čiščenja, uporaba pravih pripomočkov in čas uporabe ene ščetke.

Zobe si umivamo dva do trikrat dnevno, včasih pa tudi kakšno dodatno čiščenje ne bo škodilo. Ščetkanje naj traja tri minute. Čistimo si po pravilu »od rdečega k belemu«, torej od dlesni k zobem. Za čiščenje uporabljamo: zobne ščetke, zobne nitke, stimulatorje, zobne paste in ustne prhe.

Zobna ščetka je še vedno najvažnejši mehanski instrument za čiščenje zob. Čeprav je v uporabi že od šestega stoletja pred našim štetjem, se nanjo očitno še nismo dovolj navadili.

Dobra ščetka je tista, ki jo redno uporabljamo. Ščetka naj bo iz sintetičnih vlaken, saj so homogene za razliko od naravnih, kjer se v lasnih kanalih kaj rade zadržujejo bakterije.

So pa te ščetke tudi bolj elastične in obstojne v vlagi. Pravilno oblikovana ščetka ima kratek, 3 cm dolg in 1 cm širok aktivni del. To pomeni, da naj število posameznih snopičev v širino ne presega štiri in v dolži-

no osem snopičev. Tako oblikovana ščetka nam omogoča, da zadovoljivo očistimo tudi težje dostopna mesta. Vrh snopiča naj bo pod kotom pristrujen, ročaj pa naj ima prosti kot.

Uporaba zobne paste sicer ni neobhodna, vendar z njo precej skrajšamo čas, ki je potreben, da očistimo zobne obloge. Vse paste so delane po istem principu. Njihov čistilni učinek temelji na najpomembnejših sestavnih delih vseh zobnih past. Dobra zobna pasta mora imeti dober abrazivni učinek in čim manjšo abrazijo trdih zobnih tkiv. Premočno abrazivno sredstvo lahko mehanično poškoduje trdo zobno tkivo in protetične nadomestke, še zlasti, če je združeno z napačno tehniko čiščenja.

Zadnje, a ne najmanj pomembno za čiščenje, je življenjska doba zobne ščetke. Priporoča se pri rednem čiščenju menjati zobno ščetko štiri krat letno.

Vsake tri mesece si torej kupimo ščetko, dobro prilagojeno naši roki in iz umetnih ščetih, kupimo si zobno pasto, po našem okusu, in ki jo bomo z veseljem uporabljali, zvečer in zjutraj vložimo tri minute v naše zdravje in lepši videz. Verjemite, da se vam bo obrestovalo!

Herman Gorenjak

Anton Velenšek se je s štirinajstimi leti zaposlil v Emu, kjer se je želel izučiti za ključavničarja. Po šestih mesecih je odšel v brigado v Kamnik. Tu so gradili cesto. Po treh mesecih se je vrnil

v tovarno, ter čez nekaj časa spet postal brigadir. »Na Ostrožnem smo sekali in spravljali les. Tretja delovna akcija, katere sem se udeležil, je bila v Tudniku Velenje. Ko sem se spet vrnil v tovarno, so mi rekli, da sem za uk prestar. Leta 1950 sem se s šestnajstimi leti zaposlil v Cinkarni na plinskih generatorjih. Tovariš Velenšek je bil invalidsko upokojen - kot skupinovo-dja. Ves čas je bil družbenopolitično aktiven; bil je član in pozneje delegat centralnega delavskega sveta, poverjenik sindikata in predsednik izvršnega odbora OOZS v Energetiki.

Tehnika ga je zanimala od mladih nog. Ker se mu ni uresničila želja, da bi postal ključavničar, se je v prostem času začel ukvarjati z avtomekaniko. Svoje znanje je tako izpolnil, da je začel popravljati avtomobile, dokler mu je to dopuščalo zdravje.

Marija Cocej si je poiskala prvo zaposlitev v Keramični industriji v Libojah že leta 1955, po treh letih pa se je odločila za delo v pralnici v takratni Tovarni organskih barvil Temu delu je ostala zvesta do upokojitve.

Marija ima zelo rada cvetje in pravi, da ji ne bo dolgčas po upokojitvi, ker se bo posvetila vrtu in vnučki.

Marija Počkaj je pričela delati v naši delovni organizaciji že leta 1948 in to pri zidarjih. Tu je zdržala le en mesec, nato so jo premestili v pralnico, kjer je dočakala upokojitve.

Obe Mariji želita sodelavkam obilo uspeha in se jim zahvalujeta za darili ob slovesu.

Viktor Domjanič je prišel v Cinkarno leta 1951. »Delati sem začel v topilnici. Čez pol leta sem bil premeščen v aglomeracijo. Ko sem po osmih letih postal delovni invalid tretje kategorije, sem nekaj časa opravljal delo kontrolorja pločevine. Od 1959. leta pa do upokojitve sem ulival cink«. Zadnja tri leta je bil skupinovo-dja.

Tovariša Domjaniča poznamo kot zelo aktivnega družbenopolitičnega delavca. Na tem področju je začel delovati že kmalu po zaposlitvi v naši tovarni. Zelo aktiven je bil kot delegat v samoupravnih organih v naši delovni organizaciji pa tudi v

zboru združenega dela občinske skupščine.

»S sodelavci in s šefi sem se dobro razumel. Delo, ki sem ga opravljal je bilo zelo pestro«.

Za delo na družbenopolitičnem področju je tovariš Domjanič prejel srebrni znak sindikata, za dolgoletno prizadevano delo v naši delovni organizaciji pa zlati znak Cinkarne.

»Vsem delavcem tozda se zahvaljujem za sodelovanje in razumevanje tudi v najtežjih časih«.

Stanko Kučič se je rodil 10. aprila 1930 pri Sv. Florjanu pri Rogaški Slatini. Kot sedemnajstleten fant si je prvo delo našel blizu doma, v steklarni v Rogaški Slatini. Po treh letih je oblekel vojaško suknjo, ki jo je nosil tri leta. Po vrnitvi iz vojske je nekaj časa delal pri Vodni skupnosti in v Rudniku Zabukovica. Leta 1960 se je zaposlil v naši delovni organizaciji v pralnici, od tod pa je bil premeščen v proizvodnjo cinkovega prahu, kjer je bil upokojen.

Martin Slapšak je bil rojen 9. decembra 1923. Leta 1944 je prišel s V. prekomorsko brigado v Split. Od tod je brigada krenila v boje z okupatorjem in domačimi izdajalci vse do osvoboditve Trsta in Gorice. Ko je bil leta 1947 demobiliziran, so ga v domačem kraju izvolili za sekretarja odbora Osvobodilne fronte, naslednje leto pa je bil izvoljen za predsednika krajevnega ljudskega odbora. Ker je velik ljubitelj narave, se je leta 1949 zaposlil pri Gozdnem gospodarstvu: opravil je tudi izpit za gozdarja. Dobri dve leti pozneje je pričel delati v našem transportu, kot

razkladalec, nato je opravil izpit za premikača, čez nekaj časa pa še za strojevodjo. Ko je pred šestimi leti postal invalid, je bil premeščen na delovno mesto skladiščnika v transportu.

»Ko se spomnim nekdanjih pogojev dela, si nisem mislil, da bom dočakal upokojitve. Kljub temu pa v celi delovni dobi nisem bil tri mesece v bolniški. Če bi bili vsi delavci disciplinirani, bi se gotovo dosegali boljše delovni uspehi pa tudi manj nesreč bi bilo pri delu.«

Tudi tovariš Slapšak je bil zelo aktiven na družbenopolitičnem področju v naši delovni organizaciji pa tudi v krajevni skupnosti. Ob koncu razgovora se je zahvalil direktorju tozda Transport in vsem sodelavcem za lepo darilo, ki so mu ga izročili ob upokojitvi.

Franc Pikel se je rodil 1. januarja 1926 na Vranskem. Z dvaindvajsetimi leti se je zaposlil v rudniku v Zagorju. Skoraj devet let je ostal zvest rudarskemu poklicu (Velenje, Zabukovića, Mežica). Leta 1963 je pričel delati v naši energetiki pri parnih kotlih. Opravil je izpit za kurjača parnih kotlov z ročnim kurjenjem. Nekaj časa je delal tudi v cinkovem belilu, dokler ni bil premeščen v valjarno za strojnika parne proge. Ko pa so parno progo ustavili, je opravljal lažja dela v valjarni.

Tovariš Pikel je navdušen gobar, pozna preko trideset različnih gob, rad tudi hodi v planine.

Stane Šeško se je rodil 28. aprila 1925 v Slivnici pri Šentjurju. Leta 1942 je pričel delati v Železarni v Štorah, dve leti pozneje je odšel v partizane - v

Kozjanski odred. Do osvoboditve je bil v 1. bataljonu Tomšičeve brigade. Nato se je aktiviral in dobil čin zastavnika. V januarju 1949 je pričel delati v naši prazarni. Po petih letih je odšel v skladišče Kemije, kjer je bil skupinovodja.

Nato je štiri leta vozil vilicar, nekaj časa je vozil traktor, 1973 leta pa je postal voznik premikalnega stroja Unimog. Ves čas je bil aktiven v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah.

Stane Leskovšek je rojen 22. oktobra 1925 v Šentjurju pri Celju. Najprej se je zaposlil v Opekarni na Ljubečni, nato je nekaj časa delal na pošti, za tem pa še na Upravi javne varnosti. Leta 1954 se je zaposlil v Tobu, kjer je bil zadolžen za požarno varnost. Nazadnje je bil referent operativne za požarno varnost. Preko 29 let je bil poveljnik našega Industrijskega gasilskega društva.

»Želel bi poudariti da je gasilska operativna preventivno dobro delala, saj nismo doživeli nobenega večjega požara (razen požara na Titanovem dioksidu, kateremu je botrovala tehnična napaka). Za to bi želel pohvaliti prizadevno in požrtvovalno delo članov našega gasilskega društva in naših poklicnih gasilcev.

Rihard Kisovec se je rodil v Zagorju ob Savi 14. avgusta 1927 v rudarski družini. Po velikem štrajku rudarjev v Trbovljah in Zagorju 1935 leta si je oče moral poiskati službo drugje - v rudniku v Boru. Tu se je Rihard izučil za ključavničarja. Po osvoboditvi se je preselil v Celje. Do odhoda v JLA je delal pri privatnikih in v Emu. Ko se je vrnil iz vojske se je 1. januarja

1950. leta zaposlil v Cinkarni. Upokojen je bil kot skupinovodja.

»Iz Cinkarne odhajam z dobrimi in lepimi spomini. S sodelavci sem se dobro razumel. Vsem sodelavcem se zahvaljujem za darilo, s katerim so me presenetili ob mojem odhodu v pokoj.«

Vinko Cerovšek je bil rojen 1. januarja 1927 v Šmarju pri Jelšah. Izučil se je za pleskarja 1956. leta. Naslednje leto se je zaposlil v Tobu.

»V teh letih sem dodobra spoznal vse obrate v Cinkarni, marsikaj se je spremenilo na bolje. Imeli smo lepe in težke čase, toda Cinkarni sem ostal zvest tudi tedaj, ko smo prejeli osemdeset odstotne osebne dohodke.

Štefan Strašek je bil rojen 22. decembra 1927 na Pilštajnu. »Po končani osnovni šoli sem odšel za pastirja na Polzelo, ko pa je prišel okupator sem se vrnil domov. Leta 1944 sem se pridružil partizanom. Po osvoboditvi sem se hotel izučiti za čevljarja, zato sem odšel v Gornjo Radgono. Ker se mi želja ni izpolnila, sem se leta 1948 zaposlil v transportu v Cinkarni pri razkladanju. Nekaj časa sem delal v skladišču in v topilnici. Delo v Cinkarni sem moral za pet mesecev prekiniti, ker sem odšel na doslužitev vojaškega roka. Po vrnitvi iz vojske sem delal kot pakovalec pločevine pa tudi kot valjač.

Z velikim veseljem sem delal v Cinkarni. Vse sodelavce sem imel resnično rad in sem se z njimi dobro razumel.« Z.Š.

Plinarna »Cinkarne« ne obratuje več!

Z 29. aprilom 1984 so se ustavili plinski generatorji tudi v Cinkarni, kot zadnji v Celju, poleg EMA in Železarne Štore. Generatorski plin se je uporabljal predvsem za taljenje cinkove rude v Topilnici, v Kemiji modra galica, Thede bobni, valjarni, cinkovem belilu, pa tudi na parnem kotlu, ki je služil za pogon parne proge v stari valjarni. Vsi ti tehnološki postopki so od leta 1979, ko je Cinkarna dokončala omrežje zemeljskega plina, postopoma prehajali na uporabo tega medija, začenši s Keramiko sušenje dimnih tuljav).

V Plinarni je bilo instaliranih 12 plinskih generatorjev, predvsem za potrebe topilnice cinka. Pozimi je obratovalo vseh 12 generatorjev, poleti pa sta bila dva redno v remontu. Poraba premoga je dosegla v 60. letih 380-400 ton velenjskega premoga na dan. Ekipa okoli 30 ljudi, je to količino premoga s »hunti« dovažala h generatorjem, ter odgovarjajočo količino pepela (»lešč«) odvažala, prav tako ročno, s »hunti« na južno stran, pod progo Celje - Štore (Maribor) na deponijo, ki je zrasla, kljub občasnemu odvozu, v »ugleden« hrib. Marljivi plinarji so opravliali odgovorno in fizično zelo naporno delo (spomnimo se samo »štemanja« generatorjev), brez prekinitev, v treh izmenah. Pogoji dela so bili izredno težki: plin, preprih, vročina in atmosferski vplivi. Sekundarno pri proizvodnji generatorskega pli-

na je kot kondenzni ostanek nastajal katran in fenolne vode. Katran so zbirali »katranarji« iz »sifonov«, v sami plinarni in po omrežju plinovodov ter vozili do leta 1973 na deponije.

Po zaustavitvi topilnice leta 1969, je poraba generatorskega plina bistveno upadla; tudi parni kotel v valjarni je že bil predelelan na mazutno kurjavo. Tako sta poslej, do zaustavitve, obratovala le dva plinska generatorja, ekipa se je skrčila na 18 ljudi, poraba premoga pa na 25 ton na dan.

Prehod na zemeljski plin, kot zamenjava oziroma, nadomestilo generatorskega plina, je omogočil izpolnitev zahteve sanacijskega programa, po zaustavitvi plinskih generatorjev. S tem smo odpravili vpliv fenolnih vod in katrana na okolje.

Mihael Burnik

Droga med nami

Glede na geografski položaj prihajajo k nam naravna mamila z vzhoda in sintetična z zahoda. Vendar je prva smer tradicionalnejša. Obe pa dajeta domači narkomaniji pečat internacionaliziranosti in dinamičnosti. Hkrati pa se pri nas mamila ne samo proizvajajo, namreč tudi čedalje bolj uživajo. Po drugi svetovni vojni se je zloraba drog v Evropi močno razširila in se razvila v resno grožnjo. In vendar smo šele na začetku tega razvoja, a s tem tudi na začetku boja proti temu najnovejšemu družbenemu zlu.

Pojmu alkoholizem se je pridružil tako nov - zasvojenost z drogami. Ta se pojavlja v vseh socialnih slojih, v mestu in podeželju ogroža ljudi vseh starosti. K drogam ne štejemo samo mamil, droge so tudi zdravila. Udomačile so se kot sredstva za lajšanje nevšečnosti in sproščanja napetosti, pretirano uživanje na videz nedolžnih drog pa vodi do zasvojenosti z vsemi njenimi razkrojevalnimi oblikami.

Od narkomana je treba razlikovati uživalce drog. Med uživalci pa je treba razločevati dve skupini, prva, poskuša droge le včasih in po poizkusih iz radovednosti zavestno preneha in druga, ki jemlje zlasti mehke droge, pri čemer ne izbira sredstev, kako priti do njih. Pri zadnji skupini je opazno to, da gre za motene ljudi, katerim pomenijo droge le še dodatek k njihovi motenosti. Ta skupina pomeni za našo družbo tudi velik problem pedagoškega, zdravstvenega in operativnega vidika, ker gre za ljudi, ki kolikor toliko stalno uživajo droge in pri tem ne izbirajo sredstev in načinov za njihovo pridobivanje.

Med človekom in ljudmi iz njegovega okolja nastaja neprestano neka bolj ali manj stalna ter bolj ali manj skladna interakcija, ki ji preprosto pravimo medčloveški odnosi. Ob njih se človek oblikuje ali izkrivlja, se uveljavlja ali propada, se dopolnjuje ali usiha. Ovinkast in deroč

tok človekovega sodelovanja z okoljem pomeni konflikte, ki jih človek doživlja v sebi. Jemanje drog ni revolucija, upor, angažiranost, graditev novega, drugačnega, morda boljšega sveta, temveč beg in samouničevanje ali uničevanje neposrednega okolja.

Načelno lahko vsak človek podleže drogam. Zlasti so v nevarnosti občutljivi, vase zaprti, razpoložensko labilni ali osamljeni ljudje, ki se nagibljejo k občutkom nesposobnosti. Vzrok za poseg po drogi torej vedno tiči v želji po spreminjanju samega sebe. Droga pomirja razburjenje in napetost, odpravlja občutke neugodja ali pa pričara občutke ugodja. Vsako pogostno jemanje vodi sprva do preobčutljivosti, hitri utrudljivosti in nagnjenosti k razdražljivemu, lenobnemu ali depresivnemu razpoloženju. Nekatere droge povzročajo določene telesne okvare. Toda to ni največja nevarnost. Veliko pomembnejša je duševna odvisnost, ki se vtihotapi neopazno in jo šele pozno prepoznamo.

OPIJ (grško opos-sok) je najpomembnejša droga starega sveta. Opij je posušen sok zelenih glavic maka. Surovi opij oblikujejo v štručke, kroblice ali paličice in v tej obliki prihaja na trg. To je rjava ali rjavo črna masa, gosta kot testo. Surovi opij kadijo ali pa ga razvodenelega, čeprav se v vodi ne topi, vbrizgajo v vene.

MORTIN kakor tudi sorodne preparate navadno vbrizgajo v žilo. Spada v vrsto okoli 90 različnih alkaloidov, ki jih vsebuje opij.

HEROIN je derivat mortina. Pri nas ga v zdravstvu ne uporabljamo. Na trg prihaja kot bel prašek, ki ga uporabljajo v vodi raztopljenega za injekcije.

KODEIN je prav tako alkaloid opija. Učinkuje zelo podobno kot morfin.

HAŠIŠ, MARIHUANA je smola indijske konoplje. Posušeno in drobno zrezano zelišče

imenujemo marihuana. Hašiš prihaja na trg v stisnjenih ploščicah ali palicah in je temno rjava do črne barve. Marihuana pa je stisnjena v zelene kroglice, včasih tudi v prahu. Malokatera droga tako različno učinkuje na ljudi kakor prav ta.

KOKAIN, DRAMILA, PSIHICNI STIMULANSI - največkrat jih uporabljajo v table-

ta, v zadnjem času dramila tudi drobe in raztopljen v vodi neposredno vbrizgavajo v žilo odvodnico.

Prihodnjič: Znamenja učinkovanja drog, LSD, pravo in droga ter primerjava med alkoholom in hašišem.

Ivo Jug

VILMA

*Voleo sam jednu Vilmu
kao nikog dotad ja,
lud da sam zanjom bio
to najbolje ona zna.*

*Patim tako dan i noć
često bude duže,
baš zbog tebe, zame Vilma
ne cvetaju ruže.*

*Pesme o njoj sam pisao
živio u snu,
sve što imam ja u duši
dao sam za ljubav tu.*

*Kad bih samo poželjela
moja biti dan il' dva,
svi bi tada Vilma znali
koliko te volim ja.*

*Al'ta zgodna lepa Vilma
nestašna je uvek bila,
svoju ljubav prema meni
čini mi se da je krila.*

*Baš zbog tebe hoću Vilma
da dokažem svima,
da je moja prva ljubav
bila samo Vilma.*

*Kad poželim da sam srećan
mir, da duši vratim,
tad se tebe Vilma setim
pa zbog sete patim.*

Humor

- Rada bi vedela, s katero me varaš!
- Od kdaj pa pri tebi takšna ljubosumnost?
- Odgovori na moje vprašanje!
- Samo tebe imam rad.
- Kaj pa ta nedrček, ki sem ga ravnokar našla v avtomobilu?
- Prišežem da ni moj!

Drobne Zdenka

Glasbeni utrinek

THE WHO

V tej številki MCC-ja začenja novo rubriko GLASBENI UTRINEK. Seveda bodo ti utrinki posredovani več ali manj iz raznih glasbenih revij. Rubriko začenjamo z skupino WHO.

Če so bili The Beatles v zgodovini rocka tisti, ki so bili vedno prvi in Stonesi tisti, ki so bili drugi, so bili THE WHO tretji. Toda za nekaj milijonov ljudi so naj...

»Heroji so mrtvi, živeli heroji!« Tako bi lahko parafrazirali znani rek, ki so ga vzklikali, ko je umrl kralj. Starega kralja je vedno nadomestil novi, kajti kandidatov za prvo mesto je bilo vedno več kot preveč. Toda nekaterih ni lahko nadomestiti...

WHO že deset let niso bili več samo idoli, heroji, bili so živa legenda, ki je bivala v višavah in se samo na trenutke spustila na zemljo, da opozori na svoj obstoj. In vsaka vrnitev je bila odmevna in uspešna. Če nič drugega priča v korist te trditve 25 milijonov prodanih plošč. Pa še ta številka ni dokončna, kajti vedno bodo nove generacije hotele vedeti, kaj je bilo prej...

In glasba Whojev je abecednik, zgodovina rock'n'rolla. Zgodovina rocka brez njih, bi bila zgodovina starega Rima brez Julija Cezarja. Sicer pa poglejmo, kaj se je pred več kot petindvajsetimi leti dogajalo v siromašnih predmestjih zahodnega Londona.

Vse se je začelo v šolskem jazz bendu, kjer je grdi in nosati PETER TOWNSHEND igral banjo, v trobento pa je pihal JOHN ENTWISTLE. Ker pa je bil to čas prve historije rocka, je bila glasba tega orkestra nemoderna. Zato se je Pete lotil kitare, John pa je prijel za bas in skupaj sta ustanovila skupino. Vendar to ni dolgo trajalo. Od nekod je prišel star znanec lokalnih bob-
bye, ROGER DALTREY. Johna je odpeljal v svojo skupino, ki je že igrala po plesih. Daltrey se je takrat mučil s kitaro, toda ni bil najbolj spreten, zato jim je na pomoč priskočil stari znanec Pete. Pevci so se menjali skoraj vsak teden in ko je Daltrey zadnjega pretepel, je bil kaznovan tako, da je moral sam prevzeti mesto pri mikrofону.

Daltrey je s svojim glasom vplival vsaj na dve generaciji rock pevcev, sam pa je to postal čisto slučajno! Prvo ime skupine je bilo HIGH NUMBERS. Pod tem imenom

so posneli malo ploščo z naslovom ZOOT SUIT. Plošča ni imela nikakršnega uspeha, zato so se kaj kmalu preimenovali v THE WHO. Precej problemov so imeli tudi z bobnarji, toda ko je KEITH MOON med neko pavzo na nastopu v petih minutah uničil bobne, ki jih je prejšnji lastnik skrbno uporabljal skoraj deset let, je bilo jasno, da je Keith pravi človek za skupino.

Kvartet je združeval štiri popolnoma različne ljudi. Peter TOWNSHED je bil nervozen, toda zelo inteligenten oboževalec umetnosti, JOHN ENTWISTLE je vedno modro molčal in se držal v ozadju, toda, bil je odličan glasbenik.

Najvažnejše za ROGERJA DALTREYA je bilo, da je bil dobra pojava na odru, KEITH

MOON pa je bil s svojimi norčijami posebnost skupine, prav tako pa jih je njihov manager predstavljal ljudem v gramofonskih hišah. Toda to ni pomagalo, kajti že na prvem snemanju je MOON pretepel producenta, snemalca pa je lovil po studiju, tako da so se fantje dobesedno znašli na cesti. Tokrat so na lestvicah že kraljevali Stonesi, Yardbirds...

Toda The Who so bili drugačni. Če ne drugega, so poslušalcem v prvih mesecih obstoja nudili najbolj glasen, hrupen in ognjevit nastop. Prvi so bili, ki so odkrili, da ojačevalci, odprti do konca, sploh ne zvenijo slabo. Zaradi norih nastopov so postali ljubljenci Londonske UNDERGROUND publike, to pa je bilo tudi vse. Gramofonske hiše, radio, televizija in časopisi se za njih niso zanimali. Prva priljubljenost, ki bo prinesla preobrat, je bila na drugi strani in ni bila neposredno povezana z glasbo.

To so bili dnevi MOD gibanja. Mods so v vsakem mestu v Veliki Britaniji rušili norme in barijere, še bolj pa so se radi zoperstavljali starim sovražnikom - rockerjem. Mods se v bistvu niso odlikovali po nekih intelektualnih vrednostih. Vendar so bili svojemu gibanju zvesti 24 ur na dan, ne samo v prostem času. Če so imeli znotraj bolj malo, so zato dajali več na zunanji videz. Vozili so se z Vespami, ki so bile okrašene z množico vzratnih zrcal, toda manjkalo jim je nekaj bistvenega: glasba, zvok, pravzaprav himna s katero bi se tudi glasbeno identificirali. Tega se je še kako zavedal KEITH LAMBERK, človek, ki je bil od začetka do konca njihov prvi prijatelj in manager. Zato je sklenil, da bodo The Who postali reprezentativna skupina modsov.

Ivo Jug

Nimfa, varuhinja studenca, ti želi zdravja. Si žejen? Pij na svoje zdravje in bodi hvaležen boginji.

Tak je bil napis na studencu v nekdanji Emoni, v tistih davnih časih, ko iz vodovodnih pip še ni smrdelo po kloru in so bile vode še čiste, takrat, ko je žejen popotnik pokleknil k potoku in si pogasil žejo.

Res je, da danes to ni več moderno, saj za žejo pijemo pivo in druge imenitne pijače, ki nam jih ponuja reklama. Kljub temu, pa je dobro vedeti, da človek za življenje potrebuje dnevno 25 l vode, za izdelavo ene tone jekla pa tisočkrat več!

Ta trenutek smo na Slovenskem že tako daleč, da ne moremo zagotoviti vsem prebivalcem dovolj zdrave, pitne vode, čeprav o tem sicer dosti razpravljamo in tudi zbiramo sredstva v ta namen.

Mnogi vodovodi so premajhni, mnogo šol, vrtcev, gostinskih obratov in naselij ima oporečno vodo in ljudje, ki jo uživajo, načeto zdravje. Kloriranje je le začasna rešitev, napovedi za bodočnost pa so precej črne. Pravi-
jo, da bo kriza v preskrbi z vodo zajela v nekaj letih skoraj polovico človeštva, če se ne bomo začeli razumneje obnašati. To pa velja tudi za nas Slovence.

Svoje reke, potoke in celo podtalnice smo onesnažili tako, kot bi nas bilo nekajkrat več, kot nas je: Reke tečejo onesnažene in kalne, kar je samo naša sramota.

Potoke in reke oklepamo v betonska korita, naravo spreminjamo v kanale in uničujemo drevice ob strugah. Za velike de-

narje izsušujemo močvirja, hkrati pa pozidavamo najboljše zemljo.

Za vse nesmisle imamo seveda imenitna opravčila - pitna voda pa je še vedno umazana.

Vendar ne smemo pozabiti: še imamo nekatere čiste, in lepe reke, jezera in predele morja. Naj nam ti, kot narava sama, odpro oči - ne samo za roman-

tično lepoto naših voda, ampak predvsem za spoznanje, da je čista voda pogoj za življenje in da je voda lahko čista in živa le v naravnem okolju, kjer sredi zelenja, drevja in peska, veselo teče po svoji strugi, za naše zdravje in dolgo življenje.

Ivo

SLOVO

Praznina huda vlada v srcu
tišina mrka vlada ob slovesu
v duši vedno večja je tesnoba
kot odmev prihaja glas iz groba.

Pusti, naj telo trudno si počije
od prestanih muk naj duša se izvije
in prosto k obzorju poleti
posvetne borbe in radosti zapusti.

Svet tukaj je neskončno lep,
telo in duša odvrgli sta oklep,
se tiha pesem iz ozadja čuje
vse je v cvetju, tu se vsak raduje.

Nikdar ne misli, da je zate boj končan,
da je smeh kot duh odšel v svet neznan,
za nočjo se vedno jutro prebudi,
turobne misli svetlo sonce prepodi.

Marija Bernjak

Vi vprašajte, mi odgovarjamo

Kdaj kaj več preko računalnika kot OD?

Zanimivo je, da se to vprašanje pojavi sedaj, ko je minilo že precej let, odkar se je Cinkarna odločila, da obdelavo podatkov in svoje informacijske potrebe računalniško podpre.

Če globlje analiziramo vzroke je razlag več. Kljub že objavljenim člankom v Cinkarnarju in drugim načinom informiranja člankov kolektiva o dosežkih in delu v službi AOP, so pozitivni rezultati še vedno prešibki. To ne moremo trditi za negativne dosežke, kajti o njih je bil kolektiv hitro informiran; vzroke zanje pa ne gre vedno iskati v delu delavcev AOP, čeprav ne trdimo, da jih ni bilo, jih pa tudi ne zanemarjamo.

Razvoj računalniških obdelav je šel v Cinkarni po popolnoma enaki poti kot v drugih DO širom Slovenije in celotne države. To pomeni, da je uvajanje računalnika pomenilo podporo bolj administrativno-režijskemu delu kot informacijskih potrebam, s pomočjo katerih bi izboljšali učinke poslovanja.

Zato raven obdelav v našem centru praviloma ni presegla rutinskih izvedb kot so: obdelava osebnih dohodkov, glavna knjiga, itd.

Sistem izobraževanja z računalniškega področja, s tem pa tudi znanja v službi, znanja in potreb poslovnih in strokovnih delavcev, ni narekoval zahtevnejših načinov.

Vse to in še veliko drugih stvari je vplivalo, da so danes uporabniki računalniških obdelav v naši DO, razen specifičnih primerov, večina strokovno-administrativni delavci v posameznih službah. Širša populacija Cinkarne pa se dejansko srečuje z računalniško obdelavo samo preko obračuna OD. Zato naj ne bo odveč predstavitev dosedanjega razvoja in obstoječih računalniških obdelav, na koncu pa naše sedanje delo in bodoče usmeritve.

Naša delovna organizacija razpolaga s tremi računalniškimi sistemi. Dva sta japonske izdelave iz družine FACOM, tretji pa je ameriškega izvora, izdelan v Elektronski industriji Niš. Sistem Honeywell H 6/57 je novejši zasnovan in omogoča interaktivno delo - to je sproti dialog z računalnikom in takojšen pristop k podatkom preko terminalov.

Na sistemih FACOM so podatki dostopni le preko katalogov in poročil. Na sistemih FACOM je bila najprej razvita obdelava KADROVSKE EVIDENCE. Za vsakega delavca imamo zbrane 103 osebne podatke, podatke o delih in nalogah in osnove za izračun osebnih dohodkov. Ob uvedbi nove organizacije se je pokazala potreba, da se računalniško podpre področje ČLENITVE POSLOVNEGA SISTEMA, ANALIZE DEL IN NALOG in ANALITIČNE OCENITVE. O vsebini in obsegu teh obdelav so bili seznanjeni naši delavci preko javne razprave in so bili sokreatorji tega področja. Obseg teh podatkov je tako velik, da si računalniško obdelave ne moremo zamisliti. Dobljeni rezultati so vezani na KADROVSKO EV-

IDENCO in OSEBNE DOHODKE. Osebnih dohodke obdelujemo že od leta 1976 na računalniku FACOM. Ta obdelava je doživela največ sprememb. Obsega vsa poročila za potrebe delavca, banke, SDK in statistike. Vključuje kratkoročna in dolgoročna posojila naših delavcev, obdelavo prispevkov, prevoze na delo, topli obrok, izračun kazalcev uspešnosti. V pripravi je vključitev DEJANSKEGA PRISPEVKA delavcev.

Podatki, ki nastajajo v obdelavi osebnih dohodkov programsko vključujemo v GLAVNO KNJIGO in OBOL-obratno obračunski list. S tem se je zmanjšalo delo na pripravi podatkov.

FAKTURIRANJE je nastalo iz potrebe po zamenjavi izrabljenih fakturnih strojev in potrebe po novih informacijah o naših kupcih, proizvodih, prodaji, prodajnih področjih, prodajnih referentov in dnevnih izpisov računov za prodane proizvode. Podatke, ki jih zajemamo preko naloga za fakturiranje uporabljamo še v Saldakontih kupcev in preko obdelave GLAVNE KNJIGE v OBOL-u.

S tako integracijo podatkov je

Motiv iz Kornatov

prihranjenega veliko časa za pravo podatkov.

GLAVNA KNJIGA obsega vsa področja finančno-računovodskega poslovanja: SALDAKONTI KUPCEV IN DOBAVITELJEV, ZAKLJUČNE LISTE, BILANCO USPEHA, STROŠKE RAZREDA 4, POBOTANJE, ODPORTE, POSTAVKE, OPOMINE KUPCEM IN PREDLOG ZA TOŽBO. Zadnji dve področji sta v razvojni fazi. Ta obdelava koristi v veliki meri podatke iz drugih obdelav in je tako akumulator finančno-računovodskih podatkov.

Obdelava stroškov razreda 4 je rešena v obolu, kjer obdelujemo stroške po stroškovnih mestih, temeljnih organizacijah in na ravni delovne organizacije glede na plansko zastavljene cilje. Področje proizvodnje rešujemo v obdelavi MATERIALNEGA POSLOVANJA. V bazi proizvodnega informacijskega sistema so vključeni podatki o naših proizvodih, surovinah, polproizvodih, rezervnih delih ter gorivih in mazivih. Spremljamo gibanje zalag količinsko, vrednostno in porabo po stroškovnih mestih ter vključujemo v glavno knjigo in OBOL.

Na voljo je tudi analiza potrebnih sredstev in surovin za planirano proizvodnjo po različnih terminih. Baza proizvodnih podatkov je dala pogoje, da smo prenesli na računalnik RECEPTURE, PLANSKE IN DEJANSKE KALKULACIJE za proizvode in polproizvode.

Naša delovna organizacija ima v upravljanju številna osnovna sredstva in drobni inventar. Na računalniku poteka obdelava OSNOVNIH SREDSTEV in DROBNEGA INVENTARJA,

ki rešuje vprašanje amortizacije, revalorizacije, inventur in z zakonom zahtevana poročila. V razvojni fazi je obdelava ČISTEGA DROBNEGA INVENTARJA.

Izdelava AMORTIZACIJSKIH NAČRTOV zahteva dolgoletno računanje. Zaradi tega smo delo prenesli na računalnik, ki opravi to delo v manj kot 2 minutah. Na računalniških sistemih FACOM potekajo še druge, manjše obdelave. Naše računalniške obdelave uporabljajo neposredno na magnetnih medijih ali poročilih: Jugobanka, SDK, Zavod za statistiko SRS, Zavod za zaposlovanje.

Računalniška sistema FACOM bomo uporabljali vse dotlej, dokler bo stroj tudi z vzdrževalnimi deli možno obdržati vsaj na dosedANJI kakovostni ravni in pa seveda, ko bomo s prostorskimi in kadrovskimi zmogljivostmi lahko programirali nov računalnik.

Glavni razvoj računalniških obdelav je zato usmerjen na sistem Honeywell. Z računalniško zahtevnimi izvedbami želimo podpreti nekatere informacijske potrebe, predvsem za obvladovanje materialnih in proizvodnih tokov z vidika načrtovanja potreb po repromaterialu, obvladovanja zalag, načrtovanja proizvodnih zmogljivosti, spremljanja proizvodnje, izdelave kalkulacij, itd, obvladovanje kadrovske politike in politike OD ter spremljanje poslovne uspešnosti TOZD in DO.

Jože Randl

Nadaljevanje prihodnjic

Cinkarnar

»CINKARNAR« izdaja Cinkarna Celje, metalurško kemična industrija, Celje. Naklada 3000 izvodov. Vsi člani organizacije Cinkarna in upokojenci dobivajo glasilo brezplačno. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Mira Gorenšek, odgovorni urednik: Jože Randl (časno), oblikovanje Marjan Bukovec, lektor Jelka Bombač. Naslov: Uredništvo glasila »Cinkarna Celje, Kidričeva 19, telefon: 33-112 interno 359 Tisk: Tiskarna Cinkarna. Po mnenju sekretariata za informiranje v izvršnem svetu skupščine SRS je glasilo opravično davka št. 421-1/72 z dne 5. 4. 1974.